

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, SEPTEMBER – RUGSĖJO 12, 2013 • Vol. CIV Nr. 107 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-11-20-13

Į Lietuvą atvyko Dalai Lama

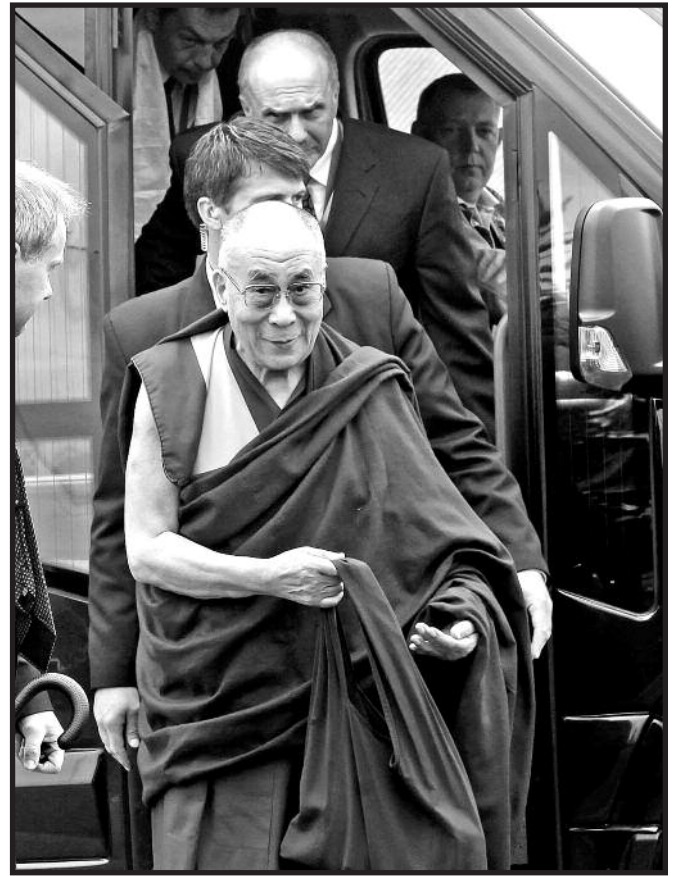
Vilnius (BNS). – Nobelio taikos premijos laureatas, Tibeto dvasinis vadovas Dalai Lama XIV jau trečią kartą atvyko į Lietuvą. Jis čia viešės keturias dienas.

Per vizitą numatomas Dalai Lamos XIV apsilankymas Seime, Vilniaus Rotušėje, jis taip pat skaitys paskaitą. Seime su juo ketina susitikti per 40 parlamentarų, taip pat buvęs valstybės vadovas europarlamentaras Vytautas Landsbergis, Europos Parlamento nariai Leonidas Donskis ir Laima Andrikiienė.

Trečiadienį, rugpjūčio 11 d., su Tibeto dvasiniu vadovu Dalai Lama susitiko Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

„Tikiuosi, kad jums patiks susitikimai su žmonėmis, nes žmonės jus myli. Man garbė su jumis susitikti“, – svečiui sakė D. Grybauskaitė. Su Tibeto dvasiniu vadovu Prezidentė susitiko „privataus pokalbio“.

Dalai Lama Lietuvoje viešėjo 1991 ir 2001 metais. Paskutinį kartą jį priėmė Prezidentas Valdas Adamkus, susitikimas taip pat buvo apibūdintas kaip „privatus pokalbis“.

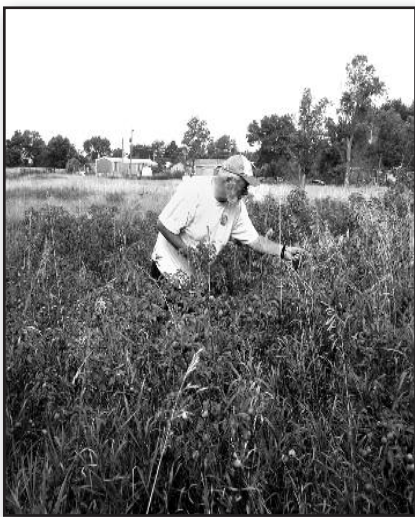

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

ŠIAME NUMERYJE:

Tremtiniai pabėgėlių dypuką priėmė kaip brolių – 3 psl.

Trys dienos tarp lakotų – 10 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Į Žemę grįžo „Sojuz“ kapsulė su astronautais

Amerikietis Chris Cassidy ką tik grįžo iš kosmoso. EPA–ELTA nuotr.

Maskva (ELTA) – Rugsėjo 11 d. į Žemę grįžo erdvėlaivis „Sojuz“ su trimis astronautais. Po 166 dienų kosmose „Sojuz“ atsiskyrė nuo Tarptautinės kosminės stoties (TKS).

JAV kosmoso agentūros (NASA) astronautas Chris Cassidy ir rusai Pavelas Vinogradovas bei Aleksandras Misurkinas sėkmingai nusileido Kazachstane. Astronautai į TKS pakilo iš Baikono kosmodromo kovo 29 dieną.

Per tiesioginę NASA transliaciją buvo galima pamatyti, kaip trys astronautai iš kapsulės yra pasodinami į atlošiamus krėslus, kad greičiau prisitaikytų prie Žemės gravitacijos.

Seimo pirmininkas V. Gedvilas vyks į JAV

Vilnius (BNS) – Seimo pirmininkas „darbietis“ Vydas Gedvilas šeštadienį išvyksta į Jungtines Amerikos Valstijas.

Parlamento vadovas V. Gedvilas su vizitu JAV lankysis rugsėjo 14–21 dienomis.

Vizito metu V. Gedvilas sakys kalbą Demokratiųjų bendrijų parlamentinio forumo atidaryme JAV Kongrese.

Taip pat suplanuota išvyka į skalūnų dujų išgavimo vietas, Čikagoje oro uoste parlamento vadovas atidengs memorialinę lentą Stepono Dariaus ir Stasio Gireno skrydžiui per Atlantą atminti.

Popiežius dovanų gavo seną „Renault R4“

Popiežius Pranciškus iš italų kunigo Renco Zocca gavo 1984 metų gamybos „Renault R4“ markės automobilį. Šis automobilį savo laiku taip pat gavo dovanų. Per daugiau nei 25 metus jis juo įveikė 300 000 km. EPA–ELTA nuotr.

Tu negali savo gyvenimo nei prailginti, nei praplatinti, bet tik pagilinti. – F. Foch

Paminėjome dvyliktąsias Rugsėjo 11-osios teroristinio išpuolio metines. Tuo tarpu šiomis dienomis pasaulis labai susirūpinęs kitokio teroro – panaudojant cheminį bei biologinį ginklą – pavojumi.

Iš cheminio ginklo istorijos

Žmonija dar beveik prieš šimtmetį su-
prato, koks pragaištingas gali būti
cheminio ir biologinio ginklo panau-
dojimas karyboje. 1925 metais Tautų Są-
junga, šiandieninės Jungtinių Tautų Orga-
nizacijos pirmtakė, uždraudė cheminius ir
biologinius masinio naikinimo ginklus, ta-
čiau vėliau sekę konfliktai – kaip ir dabarti-
niai įvykiai Sirijoje – rodo, kad išstisus mies-
tus akimirksniu galinčių išguldyti chemi-
kalų ir virusų pavojus niekur nedingo.

Kaip rašo „National Geographic“, apžvelgda-
mas cheminio ir biologinio ginklo istoriją, nu-
dingi chemikalai ir mirtini virusai karyboje pasi-
telkiami jau ne vieną šimtmetį, tačiau tik XX am-
žiuje, nuo iprito dujų paleidimo Pirmojo pasaulinio
karo apkasuose, valstybių kariuomenės išmoko pa-
naudoti chemines ir biologines medžiagas, kad sis-
temingai išguldytų išstisus miestus.

Taip pat ir XXI amžiuje žengtas dar vienas
žingsnis šioje kraupioje istorijoje – bioterorizmo
grėsmė iškilo tada, kai mirtinas ginklas tapo priei-
namas ne tik vyriausybėms, bet ir teroristinėms
organizacijoms bei piktavaliams individams.

„National Geographic“ pateikia trumpą che-
minio ginklo panaudojimo istorijos apžvalgą.

Gaisras tunelyje, maždaug 256 m. po Kr.

Seniausi archeologiniai chemijos kaip ginklo
panaudojimo pėdsakai rasti Sirijos teritorijoje, ku-
rią III a. valdė Roma. Pasak Lesterio universiteto ar-
cheologo Simon James, apie 20 romėnų karių žuvo
nuo nuodingo deginto bitumo ir sieros mišinio, ku-
ris ugnyje išskiria nuodingus cheminius junginius.
Romėnų palaikus, rankose vis dar gniaužiančius
ginklus, archeologai rado tunelyje Dura-Europo
mieste.

Pasak S. James, tuo metu Sasanidų Imperijos
kariuomenė puolė romėnų valdomą miestą ir kasė
tunelius po jo sienomis. Romėnai taip pat ėmė
rausti tunelius, kad galėtų atmušti besiveržiančius
persus, bet šie pasitelkė chemiją.

„Manau, kad Sasanidai savo tunelyje sustatė
žarijų indus ir dumplės, – sako S. James. – Kai tik
romėnai prasikasė iki jų, jie ėmė chemikalus ir
ėmė pūsti dusinančius debesis į romėnų tunelį.“

Cheminis karas, 1915

Pirmasis pasaulinis karas dar vadinamas che-
mikų karu dėl mūšiuose panaudotų mirtinų dujų.
Antrojo Ypro mūšio metu vokiečių armija kovos
lauke paskleidė tūkstančius balionų su žalsvai gel-
tonomis chloro dujomis – tai buvo pirmasis reikš-
mingas cheminio ginklo panaudojimas šiuolaiki-
nėje karyboje (prieš tai nedidelius ašarinių dujų
kiekius naudojo tiek vokiečiai, tiek prancūzai, kad
sudirgintų priešininkus).

Dusinantis chemikalas, dėl kurio plaučiuose

indavo kauptis skystis, užmušė šimtus prancūzų
kareivių, tačiau vokiečiai šitaip laimėtu prana-
šumu nepasinaudojo. Manoma, kad jie patys pa-
tyrė šoką, išvydę chloro dujų padarinius, ir nesu-
gebėjo prasiveržti pirmyn.

Abiems pusėms ėmus vis plačiau naudoti du-
jas, kareiviai išmoko nuo jų apsaugoti – prisi-
dengdavo burnas medvilnės skiautėmis, išmirky-
tomis šlapime. Tačiau apsaugoti nuo garstyčių
dujų – dar vieno chemikalų, kurį Pirmajame pa-
sauliniame kare naudojo abi pusės – išvengti buvo
sunkiau. Nepridengtą odą nusėdavo skausmingos
pūslės.

Ženevos protokolas, 1925

Didžiojo karo metu nuo dujų žuvo apie 100 tūk-
stančių žmonių. Tautų Sąjunga paruošė rezoliuciją,
siūlydama uždrausti cheminį ir biologinį ginklą.
Pasak Ženevos protokolo autorių, „dusinančių, nu-
dingų ar kitokių dujų bei analogiškų skysčių, me-
džiagų ar prietaisų naudojimas kare buvo pelnytai
pasmerktas civilizuoto pasaulio viešosios nuomo-
nės.“ 1925 metais Ženevos protokolą pasirašė 38 ša-
lys. Šiandien jį ratifikavusių valstybių – 138.

Katastrofiniai mastai, 1943

Napalmą – lipnią medžiagą iš sutirštintų de-
galų, galinčią nutirpdyti aukų odą – 1943 metais
sukūrė Harvardo universiteto chemiko Louis Fie-
serio komanda. Liūdnos šlovės napalmas sulaukė
tik Vietnamo karo metu, tačiau jo mirtina galia pa-
sireiškė dar per Antrąjį pasaulinį karą. Vieno JAV
oro reido virš Tokijo metu žuvo 100 tūkst. žmonių,
beveik tiek pat kiek ir numetus atominę bombą ant
Hirosimos ir gerokai daugiau nei Nagasakyje.

Buvo planų ir keistesniam napalmo panau-
dojimui, bet jie taip ir nebuvo įgyvendinti. Amerikie-
čiai buvo pasiūvę Japonijos miestuose paleisti
sprogstančius šikšnosparnius – gyvūnelius su pri-
tvirtintais laikrodiniais sprogmenimis su napalmu
– tikėdamiesi, kad šie išsikurs mediniuose namuose
ir tada sprogs. Po kelių sėkmingų bandymų sprogs-
tančių šikšnosparnių projekto buvo atsisakyta, nes
atsakingas pareigūnas suprato, jog sparnuotas di-
vizionas nebus paruoštas iki 1945 metų.

Oranžinis ginklas, septintasis dešimtmetis

Vadinamasis „oranžinis agentas“, sukurtas dar
penktajame dešimtmetyje, bet anuomet neišbandy-
tas, buvo skirtas augalams, o ne žmonėms. Viet-
namo karo metu JAV kariuomenė šiuo herbicidu iš-
purškė prieš teritorijos laukus ir miškus, kad šie
neturėtų maisto ir priedangos. Tačiau amerikie-
čiai nesuvokė, kokią siaubingą poveikį chemikalas
padarys vietnamiečių civilių ir pačių JAV karių
sveikatai. Dioksinas, nuodingasis „oranžinio agen-
to“ ingredientas, žmogaus organizme gali išlikti il-
giau nei dešimtmetį.

Prabėgus pusei šimtmečio po Vietnamo karo,
žmonės, susidūrę su „oranžiniu agentu“, vis dar
jaucia pasekmes. JAV Nacionalinė mokslų akade-
mija nustatė, kad šis pesticidas gali būti susijęs su
tokiomis Vietnamo karo veteranus kamuojančio-

mis ligomis kaip vėžys, diabetas ar Parkinsono liga.
Be to, chemikalas sukelia naujagimių apsigimimus.

Cheminė pražūtis, devintasis dešimtmetis

Nervus paralyžiuojančios dujos yra mirtiniau-
sia ir greičiausiai veikianti cheminio ginklo rūšis.
Užtenka vieno lašo zarino – arba dar pavojingesnio
chemikalų VX – vos per kelias minutes užmušti žmo-
gui. Pirmasis nervus paralyžiuojančius chemika-
lus karo lauke panaudojo Irakas, paleidęs juos dujų
forma karo su Iranu metu. Vis dėlto dauguma ner-
vus paralyžiuojančių medžiagų yra skystos ir ge-
riamajame vandenyje būna beskonės.

Nors Irakas buvo pasirašęs Ženevos protokola,
jis pradėjo naudoti cheminį ginklą prieš Iraną dar
1983 metais. 1988 metais pasirodė pranešimų, kad
nervus paralyžiuojančios dujos buvo panaudotos
prieš kurdus, Irako šiaurės gyventojus. Vienoje at-
skaitoje buvo rašoma apie antpuolį Halabdoje, nu-
sinešusį penkis tūkstančius kurdų gyvybių. Tikė-
tina, kad Irako armija panaudojo pragaištinguosius
chemikalus zariną ir VX.

Įtariama, kad šie cheminiai ginklai yra ir Siri-
jos arsenale.

Bioterorizmas, 2001

Netrukus po rugsėjo 11-osios atakų keli JAV vi-
suomenės ir žiniasklaidos atstovai sulaukė laiškų su
B. anthracis bakterija. Nuo sąlyčio su juodligės už-
kratu mirė penki žmonės – pirmosios bioterorizmo
JAV aukos. Nuo tada JAV vyriausybės biogynybai
skiriamas biudžetas išaugo kelis kartus ir siekia 4
milijardus dolerių per metus.

Manoma, kad laiškus su juodligės bakterijom iš-
siuntė amerikietis valstybės tarnautojas Bruce
Ivins. Tyrimo metu 2008 metais B. Ivins nusižudė –
kaltinimai jam taip ir nebuvo pareikšti.

Šiandien didžiausią nerimą kelia tai, kad bio-
loginiai ir cheminiai ginklai gali patekti į teroristi-
nių organizacijų – nesusiūsiusių su valstybių vyriau-
sybės ir todėl nesaisomų jokių tarptautinių įsi-
pareigojimų – rankas.

www.15min.lt

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD) – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų
kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų
straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pa-
silikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

NUOMONĖS, KOMENTARAI

Tremtiniai pabėgėlių dypuką priėmė kaip brolių

LEONIDAS RAGAS

Šie metai Lietuvoje pažymėti keliomis svarbiomis sukaktimis, susietomis su kovotojais už Lietuvos laisvę. Gegužės mėnesį buvo paminėtos didžiausios Lietuvos istorijoje, 12,000 šeimų trėmimo 65-osios metinės. Birželio mėnesį buvo minimos Sąjūdžio iniciatyvinės grupės susibūrimo dienos 25-osios metinės, o „Tremtinio“ klubo steigimo suvažiavimo 25-metis bus minimas spalio mėnesį. Šis klubas peraugo į Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungą (LPKTS), kuri pirmą rugpjūčio savaitgalį surengė tradicinį, jau 23-įjį sąskrydį „Su Lietuva širdy“. Kadangi praityje dėl visokiausių priežasčių neteko nė sykio šiame sąskrydyje dalyvauti, šiemet, žinodamas, kad vasarą būsiu Lietuvoje, iš anksto pasižadėjau nuvykti į šventę.

Rugpjūčio 3 d., šeštadienį, iš pat ryto pasistengiau atsirasti Ariogaloje. Prieš tradicinę eiseną nuo Ariogalos Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčios link Dubysos slėnio šaligatviuose rinkosi žmonės, siekiantys iš arčiau pamatyti šventiškas, su vėliavomis išsirikavusias delegacijas. Mano akį pagavo kitoje gatvės pusėje besigrupuojantys pasipuošę geltonomis kepurėmis buvę kaliniai ir tremtiniai, o ypač atkreipė dėmesį jų iškeltas transparantas su užrašu „Plungė“. Kaip buvęs plungiškis perėjau gatvę norėdamas palinkėti jiems gero vėjo žygyje. Tačiau vos spėjau pasakyti, kad gyvenau Plungėje 6 metus, iki 1940 m. vėlyvos vasaros, ir kad Telšių gatvėje pro tvorą veizėjau į iš Rytų atsivelkančius sovietų kareivius, išsyk – kaip to paties lizdo paukštis – buvau broliškai priimtas į šventinės eisenos gretas. Smagu buvo pakiliai žygiuoti pagal Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų pučiamųjų orkestro tautinių melodijų marsus.

Mane „išsūnijo“ Plungės tremtinių choro „Tėvynės ilgesys“ nariai. Pas juos pakliuvęs per daug neišsigandau, nes kadaise, 1950-aisiais Čikagoje, Bridgeporte, giedojau Šv. Jurgio bažnyčios chore, kuriame chorve-

džiais buvo muzikai Antanas Pocius, Ričardas Sabonis, sol. Vladas Baltrušaitis, – taigi esu su šiokiu tokiu choro atestatu. Taip pat priklausiau operetės žanrą propaguojančiam chorui „Pirmyn“, kurio ilgametis *spiritus movens* buvo, Brocktone, Massachusetts, gimęs Kazys Steponavičius, 1938 m. Lietuvoje Prezidento Antano Smetonos aktu apdovanotas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio ordinu, bei Jaunosios Lietuvos sąjungos garbės ženkle. 1956 m. teko dalyvauti Čikagos „Coliseum“ vykusioje I JAV ir Kanados lietuvių dainų šventėje ir kartu su 1,200 choristų pasiguosti pasauliui apie Lietuvai okupanto daromas skriaudas, maldauti jai laisvės. Tai buvo tada...

Dabar gi, pasiekę Dubysos slėnyje, tribūnoje, choristams paskirtas vietas, stebėjome LR vėliavos pakėlimą ir šventės aukuro įžiebimą. Išvermingasis jungtinis buvusių tremtinių choras nuo 11 valandos ryto talkino J.E. arkivyskupui metropolitui Sigitui Tamkevičiui (taip pat buvusiam tremtiniui), atnašavusiam šv. Mišias už Tėvynę. Saulėta diena privertė choristus kentėti alinantį karštį, todėl po Mišių, likus tik keliolikai minučių iki kitos programos, buvo grynas išganymas kitame didžiulės aikštės gale aptikti gėrimų kioską ir, nors ir paskubomis, su naujais bičiuliais atsigavinti lietuvišku alučiu.

Numalšinę troškulį skubėjome atgal į tribūną. Man dar reikėjo susipažinti su chorvedės Agnietės Lizdenytės įduotais atliekamų kūrinių žodžiais ir gaidomis. Tarp kitų gerai žinomų ir mielų tremtinių širdžiai dainų atlikome ir užsienyje populiarią dainą, kurios tekstą sukūrė žinoma pramoginės muzikos atlikėja, Čikagoje ilgus metus gyvenanti Vanda Panavaitė-Stankienė. Dar 1942 m. Lietuvoje išspausdintas jos eilėrašties „Kariui“ vėliau virto partizanų daina „Stoviu aš parimus“.

Tarp dalyvavusių sąskrydyje Seimo narių buvo istorikas, humanitarinių mokslų daktaras Arvydas Anušauskas, visiškai neseniai Pasaulio lietuvių centre (Lemonte) pri-

23-iojo sąskrydžio ugnį įžiebė ilgametis LPKTS vadovas, partizanas Antanas Lukša.

stęs savo naujausią knygą „Teroras 1940–1958 m.“. Prof. Vytautas Landsbergis su žmona Gražina šiais metais sąskrydyje nedalyvavo dėl savo vaikaitės sutuoktuvio, tačiau buvo perskaitytas nuoširdus jų sveikinimas. Susirinkusiuosius taip pat sveikino Lietuvos kariuomenės vadas gen. ltn. Arvydas Pocius ir Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas (pastarasis, būdamas medicinos daktaru ir LR sveikatos apsaugos ministru, 1991 m. skatino Čikagos dantų gydytojų bendradarbiavimą su Kauno Medicinos Akademijos stomatologijos fakultetu).

Po koncerto vaišinėmės daugiausia savo pačių atsivežtais valgiais bei gėrimais. Nors ant stalo buvo ir prancūziško konjako, mane labiau traukė naminis vyšnių vynas. Nuotaikingoje šeimyniškoje aplinkoje užkandęs, atsigavinęs ir naujos bičiulystės įkvėp-

tas būčiau mielai dar pasilikęs sveitingoje, patriotiškai nusiteikusiame draugijoje ir pasiklausęs Dzūkijos bardo Alberto Antanavičiaus bei liaudies muzikos ansamblio „Kitava“. Atrodė, kad ir vėliau vakare dar būčiau pakankamai turėjęs jėgų kartu su jaunesniais džiaugtis grupės „Skylė“ atliekamomis dainomis jaunimui skirtoje vakaronėje, bet ...reikėjo grįžti į Vilnių. Su gailėsčiu apleidau Maironio apdainuotą Dubysos slėnį.

Už suteiktą progą šventėje patirti neeilinį dvasinį džiaugsmą esu be galo dėkingas Plungės LPKTS chorui „Tėvynės ilgesys“, o ypač choro dalyviams Matui Duobliui, Juozui Juškevičiui, Pranui Puplauskui, Pranui Uktveriui, Albertui Urbonui ir chorvedei muz. Agnietei Lizdenytei. Dėkingas jiems už tai, kad kaip brolių į savo gretas priėmė pabėgėlių dypuką.

LAIŠKAI

„HISTORY OF LITHUANIA“ – IŠKREIPTO VAIZDO VEIDRODIS, SUPAŽINDINANT KITATAUČIUS SU LIETUVOS ISTORIJA

Donato Janutos straipsnis, rugsėjo 5 d. „Draugo“ laidoje, pateikė keliolika kritiškų išvalgų amb. Eidinto ir bendradarbių sudarytai „Lietuvos istorijai“ anglų kalba (History of Lithuania). Reikia pastebėti, jog Donato Janutos pastabos nėra pilna knygos recenzija, o tik iškelia kelis akis rėžiančius knygos trūkumus, nors jų galima rasti beveik kiekviename paragrafe. O trūkumai susideda ne tik iš nemokšiško anglų kalbos vertimo, bet ir daugybės nudailintų bei iškraipytų ir net klaidingai pateiktų faktų. Nors skaičiau šią istoriją tik anglų kalba, susidariau įspūdį, (išgirdęs taip pat ir kelių kitų žmonių nuomones), kad vien vertimo pagerinimas šios knygos neišgelbės nuo trūkumų (arba vad. „flaws“) pačiame tekste ir faktų pristatyme. Žinoma, galima knygą ir perrašyti, bet tai būtų jau nauja istorija.

Kadangi „Lietuvos istorijos“ išleidimas buvo finansuojamas Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos su tikslu ją per ambasadas ir konsulatus dovanoti kitataučiams, į knygos trūkumus rugpjūčio 8 d. laišku buvo atkreiptas Užsienio reikalų ministro bei Lietuvos Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininko dėmesys, o kopija nusiūsta Lietuvos Respublikos ambasadoriui JAV. Laiške raginama sustabdyti tolimesnį knygos platinimą bei, kur galima, iškeisti dovanotas kopijas į geresnį leidinį. Šia tema pasirodžius Donato Janutos straipsniui „Drauge“ bei Lietuvos žiniasklaidoje, tikėkimės, kad atsakingos Lietuvos įstaigos sustabdys tiek Lietuvos valstybei, tiek ir visų lietuvių įvaizdžiu daromą žalą ir apjuokinimą kitataučių akyse bei mūsų istorijos iškraipymą, – gal ir per neapsižiūrėjimą.

Stasys Bačkaitis
Great Falls, VALaiškų ir nuomonių kalbos
stiliaus redakcija netaiso.

Dr. Leonidą Ragą į savo gretas mielai priėmė Plungės tremtinių choras „Tėvynės ilgesys“. Organizatorių nuotr.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Lietuvai šį pusmetį pirmininkaujant Europos Sąjungos Tarybai, Lietuvos ambasada Washingtone ir Lietuvos garbės konsulė Pennsylvania Krista Bard, kaip minėjome praėjusio ketvirtadienio „Draugo“ numeryje, pristato daugiau nei tuziną lietuviškų renginių Pennsylvania valstijoje. Kitą savaitę Pennsylvania kino mėgėjai turės galimybę pasimėgauti žymių Lietuvos režisierių trumpametražiais filmais. Šie, jau Lietuvos kino klasika tapę filmai, sukurti prieš kelis dešimtmečius, galbūt bus nostalgiški juos mačiusiems, ar taps atradimu tiems, kuriems jų dar neteko matyti.

Visą rugsėjį Philadelphia Friends Select School (17th and Benjamin Franklin Parkway, Philadelphia) vyks šiuolaikinių lietuviškų knygų vaikams iliustracijų paroda. Joje pristatomi 11 tarptautinio pripažinimo sulaukusiu iliustratorių darbai, skirti įvairiam vaikų amžiui. Įėjimas nemokamas. Paroda veiks darbo dienomis nuo 9 val. r. iki 5 val. p. p., o šeštadieniais nuo 11 val. r. iki 3 val. p. p. Daugiau informacijos gali suteikti Lynda Greenwade Thorp tel. 215-561-5900 arba el. paštu: lynchdat@friends-select.org.

Atrandant Europos kiną: XX amžiaus Lietuvos filmai – laikas, žmonės ir vietovės

Pennsylvania kino mėgėjai kviečiami į septynių XX a. lietuviškų, tarptautinio pripažinimo sulaukusiu, filmų pristatymą Philadelphia: „Senis ir žemė“, „Laikas eina per miestą“, „Kelionė ūkų lankomis“, „Šimtamečių godos“, „Juoda dėžė“, „Dešimt minučių prieš Ikaro skrydį“ ir „Neregijų žemė“.

Neatsitiktinai buvo parinkti būtent šie septyni filmai – tai vieni išimtiniausių XX amžiaus lietuviškų dokumentinių filmų, įamžinę prabėgusio laiko akimirkas. Kai kurie vaizdai puikiai pažįstami tautiečiams, o kai kurie – primiršti kolektyvinės atminties, bet išsaugoti kino kūrėjų.

Primirštos vietovės ir herojai, nesivaikantys garbės, ypač svarbūs kino kūrėjams, ir būtent į juos atsisuka kino kameros. Tačiau šie filmai pasakoja daugiau nei vieno asmens ar vietovės istoriją. Vaizdinių metaforų pagalba viename filme atsispindi nematomos žmogaus emocijos (A. Stonio, „Neregijų žemė“), kitame – Lietuvos žmonių laukimas ir susirūpinimas prieš atgaunant Nepriklausomybę (A. Matelio, „Dešimt minučių prieš Ikaro skrydį“), ar nacionalinio charakterio išraiškos (R. Verbos „Šimtamečių godos“ ir H. Šablevičiaus „Kelionė ūkų lankomis“).

Filmų peržiūra vyks rugsėjo 19

„Kelionė ūkų lankomis“

d., ketvirtadienį, 7 val. v. International House Philadelphia (3701 Chestnut Street, Philadelphia). Filmai bus rodomi lietuvių kalba su anglų kalbos subtitrais, o jų bendra trukmė – apie 2 val. 30 min. Įėjimas nemokamas, tačiau būtina užsiregistruoti iš anksto internetu www.ihousephil.org arba telefonu 215-387-5125.

„Senis ir žemė“

(The Old Man and the Land)
Rež. Robertas Verba, Lietuva,
1965 m., 20 min.

Roberto Verbos pirmas dokumentinis filmas, kino kritikės Živilės Pipinytės pavadintas „pralaužiančiu ledu“, nebūdingas to meto „tarybinės liaudies laimėjimus“ filmuojančiai Lietuvos dokumentikai, pasukęs į naujas vėžias kitus kino kūrėjus. Šio filmo herojus – kaimo šviesuolis Anupras, kurio archainė pasaulėžiūra tampa lietuviškos etnokultūros simboliu, priešingu Sovietinės propagandos formuojamam identitetui.

„Laikas eina per miestą“

(Time Passes through the City)
Rež. Almantas Grikevičius, Lietuva,
1966 m., 20 min.

Pagrindinis filmo herojus – Vilniaus miestas, emociingas, dramatiškas savojo laiko ir miesto portretas. Vilniaus dabartis susipina su praeities – šalies kultūros ir istorijos prisiminimais. III sąjunginiame kino festivalyje tuometiniame dar Leningrade (dabar – Sankt Peterburgas) 1968 m. Almantas Grikevičius pelnė apdovanojimą už filmo režisūrą. Filme taip pat pastebima viena pirmųjų lietuviškame kine cinéma-vérité dokumentinio filmo technika.

„Kelionė ūkų lankomis“

(A Trip across Misty Meadows)
Rež. Henrikas Šablevičius, Lietuva,
1973 m., 10 min.

Filmas rodo į praeitį besitrau-

kiantį lietuvišką „siauruko“ traukinį ir tiesiamą naują geležinkelį. Naujas ir senas geležinkelis tampa simboliu – idiliška Lietuva priešpastatoma Sovietinei industrializacijai.

„Šimtamečių godos“

(The Dreams of the Centenarians)
Rež. Robertas Verba, Lietuva,
1969 m., 20 min.

Nors filmas sukurtas minint Lenino šimtmetį, jis neliaupsina Sovietinės ideologijos. Šimtamečiai filmo herojai kalba apie savo gyvenimus, o iš pasakojimų atsiskleidžia lietuviškos tradicijos ir Lietuvos istorija.

„Juoda dėžė“

(The Black Box)
Rež. Algimantas Maceina, Lietuva,
1994 m., 38 min.

Algimanto Maceinos filmas „Juoda dėžė“, kino kritikų įvardytas kaip vienas įdomiausių lietuviškojo dokumentinio kino ieškojimų. Šiame eksperimentiniame filme režisierius Algimantas Maceina atsigrėžia į lietuvių tautos genocidą iš asmeninės perspektyvos. Filme pristatoma jo senelio palaikų grįžimo kelionė iš Sibiro atgal į tėvynę. Režisierius per savo senelio istoriją įprasmina lietuvių išgyventą tragediją.

„Dešimt minučių prieš Ikaro skrydį“

(Ten Minutes Before the Flight of Icarus)
Rež. Arūnas Matelis, Lietuva,
1990 m., 10 min.

Filmą herojus yra Vilniaus Užupis, išsaugojęs senojo Vilniaus žavesį. A. Matelis užfiksavo tikrąją Užupio

Brooklyn, NY

New York lietuvių festivalis

Rugsėjo 21 d., šeštadienį, nuo 1 val. p. p. iki 8 val. v. Apreiškimo parapijos kieme (Annunciation Parish yard, 70 Havemeyer st., Brooklyn, New York) vyks New York lietuvių festivalis. Skambės muzika, bus vaišės, vyks loterija, koncertuos Colorado Romas. Visos pajamos skiriamos „Neringos“ stovyklai ir New York Lietuvių atletų klubui.

New York Lietuvių atletų klubo info

būseną – nykstančius žmonių tipus, amžių, stilių, griuvėsių, erdvių ir laikų chaosą, sukuriantį ypatingą Užupio aplinką. Filmas apdovanotas Oberhausen, Bornholm ir Parnu kino festivaliuose, taip pat pristatytas Cannes filmų festivalyje.

„Neregių žemė“

(Earth of the Blind)

Rež. Audrius Stonys, Lietuva,
1992 m., 24 min.

Režisierius sykį prisipažino, kad idėja kurti filmą kilo ieškant atsakymo į klausimą, kaip filmas galėtų būti nematomas. Filmas subtiliai ap-

jungia žmonių, gyvūnų ir aplinkos sąveiką. Režisierius atskleidžia vidinį neregijų pasaulio peizažą, tarsi materializuodamas herojų jausmus, troškimus ir vienatvę ilgais vaizdais be naratyvo, tačiau su muzika, leidžiančia žiūrovui panerti į filosofinius apmąstymus, kurie, simboliška – nematomi.

1992 m. filmas apdovanotas Europos filmų akademijos FELIX prizų (European Film Academy award) už geriausią metų Europos dokumentinį filmą.

Philadelphia LB ir International House Philadelphia info.

„Kazickiukai“ švenčia mokslo metų pradžią

Long Islande (New Yorko valstija) įsikūrusios Aleksandros Kazickienės lituanistinės mokyklos bendruomenė naujus mokslo metus pradėjo netradicinėje vietoje – parke. Į mokslo metų pradžios šventę atvyko ir mokyklos įkūrėjas, šiais metais savo garbingą 95-metį paminėjęs lietuvių verslininkas, filantropas, ekonomikos mokslų daktaras Juozas Kazickas, lydimas vieno iš savo sūnų Mykolo Kazicko.

Po oficialiosios mokslo metų atidarymo dalies vyko sportinės varžybos. Į keturias komandas pasiskirstę „kazickiukai“ (į jų gretas įsiliejo ir Vytė bei Valdemaras Sarapinai) varžėsi pačiose įvairiausiose rungtyse.

Snieguolės Furajevienės nuotraukos

Cicero, IL

Lietuvių veikla nenutrūksta

EDVARDAS ŠULAITIS

Amžinybėn iškeliavus Cicero lietuvių dvasios vadu vadintam kun. dr. Kęstučiui Trimakui, jį pavaduoja kun. Antanas Gražulis, S.J. Sekmadieniais 9 val. ryto jis atvyksta į Šv. Antano bažnyčią aukoti šv. Mišias lietuvių kalba. Kiekvieno mėnesio vieną ketvirtadienį (šįkart – rugsėjo 19 d.) 5 val. p. p. jis klausys išpažinčių, o 5:30 val. p. p. aukos šv. Mišias.

Taigi, prieš daugiau nei 100 metų įsteigta Cicero lietuvių katalikų parapija dar planuoja gyvuoti.

Sekmadieniais po pamaldų tikintieji ir toliau renkasi tradicinei kavutei.

Prieš dvi savaites čia ilgoką pranešimą padarė apie 2 mėnesius Lietuvoje praleidusi naujoji JAV LB Cicero apylinkės pirmininkė Birutė Zalatorienė. Ji kartu su Lietuvoje gyvenančia dukra Snieguole Zalatore aplankė didelę dalį Lietuvos ir pasidalino savo įspūdžiais su susirinkusiais.

Pirmąjį rugsėjo mėnesio sekmdienį čia viešėjo Bronius ir Michalina Bikulčiai, kurie vasarą praleido pas

sūnų Michigano valstijoje. Dabar jie grįžta į savo nuolatinę gyvenimo vietą Texas valstijoje, kur išsikėlė prieš keletą metų. Ten jie bando priprasti prie karšto klimato, nors vasaras atvyksta praleisti į vėsesnius kraštus. Dabar iš gausios Bikulčių šeimos gyvi teliko du broliai.

Adv. Saulius Kuprys ir Marija Remienė kvietė dalyvauti metinėje laikraščio „Draugas“ popietėje, kuri vyks spalio 27 d. 1 val. p. p. Willowbrook pokylių salėje. Bilieto kaina 60 dol. Lietuviškų dainų programą atliks Povilas Strolia.

Diskusijų metu kalbėta ir kitais klausimais, kuriuos visus išvardinti čia būtų nelengva.

Parapijos biuletenyje nuolat matome kvietimą apsilankyti į lietuviškas pamaldas Šv. Antano parapijos bažnyčioje, tačiau dalyvių skaičius negausėja, o vasarą gerokai sumažėja. „Mūsų Cicero lietuvių bendruomenė yra ypatinga – neapleiskime jos ir gražios lietuvių pastatytos bažnyčios“, – taip rašoma parapijos biuletenyje. Bažnyčia yra prie 15-tos gatvės ir 50-tos Avenue kampo. Mišių pradžia 9 val. ryto.

Iš k.: Bronius ir Michalina Bikulčiai su Cicero LB garbės pirmininku Mindaugu Baukumi. Chester Anderson nuotr.

Karo veteranų Don Varnas posto žinios

EDVARDAS ŠULAITIS

negirdime.

Mirė Edwardas Pocius

Retai rašome apie Čikagoje gyvuojančius, lietuvių įsteigtus Amerikos Legiono karo veteranų postus, kurių turime du. Pirmasis – Dariaus-Girėno (taip pavadintas po lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno žūties). Prieš tai šis postas vadinosi leitenanto Harris vardu (Harris žuvo Kauno priemiestyje, kovodamas su komunistais). Jo numeris – 271.

Antrasis lietuvių įsteigtas postas pavadintas lakūno Don Varnas vardu (jis žuvo Antrojo pasaulinio karo metu, prieš tai buvo aktyvus Čikagos lietuvių veikloje). Jis buvo įsteigtas tuoj po pasaulinio karo, 1947-aisiais ir jam daugiausia priklausė karo veteranai.

Kai baigėsi Korėjos karas jo gretas papildė daug to karo veteranų (apie 70 asmenų). Gana didelis būrys – iš „dypukų“ tarpo. Nuo 1955 m. jam priklausė ir šių eilučių autorius, kuris pradžioje buvo posto vadovybės eilėse. Tarp jų buvo ir žymusis operos solistas Algirdas Brazis. Steigėju buvo Marijos Rudienės (BALF'o direktorės) brolis John Jatis-Juozaitis. Posto numeris – 786.

Abu postai turėjo savo namus, ypatingai Dariaus-Girėno postas narių skaičiumi buvo itin gausus. Gaila, kad apie jo veiklą dabar beveik nieko

Neseniai amžinybėn iškeliavo vienas iš pirmųjų Don Varnas posto narių Edwardas Pocius. JAV gimęs lietuvis, puikiai išmokęs lietuviškai, vedęs „dypukę“ žmoną. Antrajame pasauliniame kare jis tarnavo JAV armijoje Ramiojo vandenyno ruože.

E. Pocius ilgą laiką buvo Posto vadovybėje. Jis taip pat nemažai talkino Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Buvo palaidotas liepos 27 d. Šv. Kazimiero kapinėse. Nuliūdę liko: žmona Anelė ir dukra Mary Ellan Martis, kuri yra Don Varnas Posto moterų pagalbinio vieneto prezidentė.

Posto renginiai

Nepaisant, kad Posto narių skaičius sumažėjo, jis dar aktyviai veikia ir prisideda prie milijonus narių turinčio Amerikos legiono (American Legion) veiklos.

Rugsėjo 28 d. bus Posto ir pagalbinio vieneto išrinktųjų narių įvesdinimo į pareigas išskilmės. Jos vyks 115 Bourbon St. – 3359 W. 115 Street, Merriette Park, IL. Pradžia – 2 val. p. p. Kaina 20 dol. Dabartinis Don Varno posto vadas yra Vitas Paškauskas.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

REDAKTORĖS PRAŠYMAS

Jau pasibaigė visos vasaros stovyklos. Jubiliejinė stovykla smagiai praėjo. „Skautybės kelio“ skyrius laukia aprašymų! Norime, kad lietuvių skautų rėmėjai galėtų paskaityti, kaip praėjo stovyklos, kaip stovyklavo skautai. Aprašymas neturi būti ilgas. Aprašykite trumpai ir siųskite: ausra67@sbcglobal.net.

Jūsų skautiška veikla jau prasidėjo? Atsiųskite veiklos planą arba kalendorių – mielai paskelbsime.

Galbūt koks skautas ar skautė pasižymėjo jūsų vietovėje? Būtų smagu apie tai išgirsti ir kartu pasidžiaugti.

Pasigirkite savo skautiška vietove. Atsiųskite savo žinutes. Mums įdomu, ką veikia skautai aplink pasaulį.

Aprašymai gali būti ir anglų kalba. Išversime. Nebijokite rašyti!

Vis budžiu!

v.s. Aušra Jasaitytė Petry
„Skautybės kelio“ redaktorė

Ketvirtadienį, rugsėjo 16 d., 1 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, posėdžių kambaryje vyks Sietuvos draugovės sueiga. Visos sietuvietės kviečiamos gausiai dalyvauti, pasidalinti praėjusios vasaros įspūdžiais ir pasiklausyti pasakojimo apie Jubiliejinę stovyklą.

„Aušros vartų/Kernavės“ tunto pranešimas

Sunku patikėti, kad vasara jau baigiasi ir už kelių savaitių prasidės nauji veiklos metai. Sueigos vyks Čikagoje, Lemonte ir Naperville, šeštadieniais, lituanistinės mokyklos pamokoms pasibaigus, arba vadovių ir sesių bendrai sutartu laiku.

Šią vasarą dauguma mūsų sesių dalyvavo stovyklose ir, tikiuosi, kad jos pradeda naujus veiklos metus kupinos geros nuotaikos, smagių įspūdžių bei skautiško patyrimo.

Brangiosios tunto vyresniosios skautės ir tėveliai,

Trigubas „ačiū!“, padėjusiems sueigos metu ir prisijungusiems prie Kaziuko mugės rengimo ir kitų darbų. Širdingai dėkojame vykstantiems į Raką tvarkyti aplinkos ir įrengti stovyklą. Jūsų skautiška dvasia – tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui ir dirbti mūsų tunto gerovei – praturtina mus visus.

Priimkite iššūkį (toliau) jungtis į tunto veiklos gretas!

Registracijos informaciją galima rasti: www.avk-tuntas.org ir įteikti sueigos metu arba paštu iki spalio 15 dienos.

Prašome registruotis per AVK tuntą, nes tokiu būdu ne tik paremiate Lietuvių Skautų sąjungą, bet ir tiesiogiai stiprinatė tunto veiklą.

Laukiame jūsų energijos, laiko ir materialinės paramos, toliau tobulinti mūsų sesių skautiškąjį auklėjimą.

Budėkime kartu, ranka rankon!

s. fil. Nida Petronienė
AVK tunto tuntininkė
petroniai@yahoo.com

Gytis tampa Ereliu

Gytis Kriaučiūnas (d.) su draugais prieš iškilmes.

Andriaus Kriaučiūno nuotr.

ANDRIUS KRIAUCIŪNAS

Rugpjūčio mėnesio viduryje mano brolis Gytis tapo Ereliu. Galvojate, kaip jis galėtų pasiversti į paukštį? Jis iš tikrųjų nėra paukštis – aš kalbu apie aukščiausią skautų laipsnį. Praėjusiais metais tik apie 7 proc. skautų gavo Erelio laipsnį, o anksčiau tik 2–4 proc. buvo suteikiamas šis laipsnis. Per daugiau nei 100 metų skautijos istoriją, tik apie 2 mln. skautų gavo Erelio laipsnį. Gauti šį laipsnį yra labai sunku – tam reikia skirti daug laiko ir darbo. Pirma, reikia tapti skautu ir laikytis visų skautų taisyklių. Palaipsniui kiekvienas skautas gauna tam tikrų pareigų, išmoksta sąžiningai jas atlikti, vadovauti ir tarnauti kitiems.

Skautas, norintis pasiekti aukščiausią – Erelio – laipsnį, turi gauti 21 privalomą emblema. Tada reikia įgyvendinti vieną projektą, kuris naudingas bendruomenei. To projekto metu kiti skautai taip pat turi padėti, nes vienas iš projekto tikslų ir yra išmokti vadovauti kitiems. Mano brolio projektas buvo apsodinti gėlėmis mažą kalnelį prie mūsų bažnyčios. Tam projektui įgyvendinti, jis turėjo surinkti lėšų, pagalvoti, kokias gėles ir krūmus sodinti. Darbas buvo sudėtingas, nes ant kalnelio sodinti gėles buvo tikrai sunku (ten labai kaitina saulė). Bet per kelis savaitgalius skautai kalnelį apsodino. Be konkretaus projekto įgyvendinimo bei įgūdžių, gaunant emblemas reikia sugebėti ir vadovauti. Gali būti visų skautų vadovu (pas mus jų yra 60), grupės vadovu (grupėje apie 10 skautų), bibliotekininku, kapeliono padėjėju bei turėti kokias kitas pareigas. Emblemos yra labai skirtingos, bet jos visos atspindi kažkokį pasiekimą ar atliktą darbą. Kartais jas galima užsidirbti per dieną, bet kitos reikalauja keleto mėnesių pastangų. Tai gali būti susiję su sportu ar plaukimu. O gal tu tiesiog gaminsi maistą ar statysi palapinę.

Skautavimas suteikia daug progų

keliauti. Štai keletas kelionių, kuriose mūsų skautų grupė dalyvavo: Isle Royale, Philmont, Boundary Waters, Blue Spring Caverns, Indiana Dunes. Kelionėse galima išmokti labai daug dalykų, pvz., kaip rišti jūrinius mazgus, kaip išgelbėti žmogaus gyvybę. Skautų vadovai ir vyresnieji skautai visada pamokys, padės jaunesniems. Kartais yra labai sunku ir atrodo, kad neįmanoma to darbo padaryti. Laikui bėgant išmoksti ir tada būna labai smagu. Vėliau padedi kitiems.

Erelio laipsnio suteikimo iškilmes vyko bažnyčioje, kur ir buvo vykdomas Gyčio projektas. Gyčio pasveikinti susirinko apie 70 žmonių, dauguma jų – skautai ir jų tėvai. Iš mūsų šeimos galėjo atvykti tik seneliai, bet buvo smagu, kad jie dalyvavo. Iškilmės prasidėjo vėliavų ėnešimu. Paprastai ėnešamos tik JAV, Indijos valstijos ir skautų vėliavos, bet šį kartą buvo ir Lietuvos vėliava. Keletas skautų vadovų pakalbėjo apie Gytį – apie jo pasiekimus, paaiškino, ką reiškia būti skautu-Ereliu. Tada Gytis davė Erelio skauto priesaiką ir jam buvo užrišta Erelio skarelė. Gytis padėkojo visiems susirinkusiems ir prisiminė savo skautišką kelią. Jis palygino skautavimą su darbu įmonėje – reikia atvykti į darbą, prisidėti prie kitų pasiekimų, kartas nuo karto būti įvertintu. Kaip ir darbuotojai įmonėje, visi skautai yra svarbūs, nors atlieka skirtingus darbus. Gyčio tėvai taip pat trumpai pakalbėjo – apie tai, kaip skautavimas padėjo jų šeimai bei priartino juos prie Dievo. Pasibaigus iškilmėms iš salės buvo išneštos vėliavos. Po to buvo vaisės, kurių metu galėjome vieni su kitais pabendrauti. Ant stalo buvo ne tik tortas su skautų emblema, bet ir lietuviškas šakotis. Kaip nebūtų keista, šakotis daug kam labai patiko.

Erelio laipsnį gauti nėra lengva, bet yra didelė garbė jį turėti. Tikiuosi, ir aš jį greitai pasiekti. Labai to laikiu. Kai tai atsitiks, tikrai apie tai sužinosite.

FUNDRAISING DAY
AT HOME RUN INN

Let's Make Some Dough Together

**Thank You for Supporting
Lithuanian Scouts / AVK**

Please present this flyer when paying for your order

**20% of all proceeds go
directly to your organization!**

Dine In - Carry Out

Not valid with any other offer or promotional coupon.

When: Monday, September 30

Times: 11:00 a.m. – 9:00 p.m.

Location: Home Run Inn

**Home Run Inn Darien & Chicago-Archer Ave.
7521 Lemont Rd. & 6221 S. Archer Ave
630-739-9696 (Darien) 773-581-9696 (Archer)**

*The distribution of promotional material on Home Run Inn premises is prohibited.

Uolų bendradarbių prisimenant

Vieną vasaros popietę Pasaulio lietuvių centre, kuriam Karaliūnų šeima skyrė labai daug savo darbo dienų ir laiko. Iš k.: Rūta, Elena, Živilė ir Aleksas. Nuotraukoje nėra sūnaus Rimanto.

BRONIUS NAINYS

Jau praėjo keliolika metų, kai, beveik ketvirtį šimtmečio redaguojęs PLB žurnalą „Pasaulio lietuvis“, su juo išsiskyrčiau. Kurį laiką jo net neprenumeravau. Iš naujo užsisakiau, beje, net garbės prenumeratoriumi, tik staiga atsiradusiam naujam redaktoriui Kęstučiui Pikūniui išdidžiai pareiškus, kad šis išeivių žurnalas turi turėti mažiausiai dešimt tūkstančių prenumeratorių. Mat dabar jų nebebuvo nė pusketvirto šimto.

Nors iš to nieko neišėjo, po pusmečio dingo ir taip pasapaliojęs redaktorius, tačiau šis patauškimas, nors ir tuščias, visgi įstrigo. Šalia to, vasaros pradžioje, gavau kvietimą pasikalbėti – beje, iš Airijos LB, nors „Pasaulio lietuvis“ redaguojamas Lietuvoje. Kaip su anais laikais buvusiū redaktorium. Norime žurnalą atgaivinti, todėl telkiame patyrimą iš praeities, sakė. Tad dėl to ir mane suradote, pagalvojau? Kodėl tokiam užmojiui nepritari? Nes užsienio lietuviams gero žurnalo reikia, o aš dėl jo tiek

daug metų darbavau. Ir parašiau straipsnį.

Vos tik jį išsiunčiau – kaip liepta, į Airiją – apie šį žurnalą man buvo priminta čia pat, kaimynystėje, Lemonte. Nepamiršk, sekmadienį, rugpjūčio 18, Mišios už tavo bendradarbi Alį, – pakvietė Elena Karaliūnienė. Šešerių metų mirties sukaktis. Kas? Jau šešeri metai? – krūptelėjau. Taip, taip, jau šešeri, nepamiršk, – pakartojo.

Kaip mane pralenkė gyvenimas, nes, atrodo, kad su Aleksu Karaliūnu kalbėjau dar tik vakar. Ir kaip tik apie „Pasaulio lietuvi“, dėl kurio mes susipažinome, susidraugavome ir ilgai kartu darbavomės. Tada buvo šio Pasaulio Lietuvių Bendruomenės žurnalo „žydėjimo“ laikai: vien tik prenumeratorių – apie pusketvirto tūkstančio, o Aleksas Karaliūnas buvo vienas iš stipresnių jo ramsčių. Jis rūpinosi išdu, taigi ir pagrindinio jo šaltinio – prenumeratorių reikalais. Svarbiausia, kad jų būtų. Ir vis daugiau. 1979 metais iš lietuviško „didmiesčio“ Čikagos Marquette Parko persikėlęs į mažą kaimelį Lemontą, kažkaip abejoju, ar rasiu čia šio žurnalo leidybai reikiamus talkininkus. Svarbiausias jų, aišku, buvo piniginių reikalų tvarkytojas. Be tokio pareigūno šis darbas – nė iš vietos. Neabejok, Lemonto apylinkė darbščių bendruomeninkų nestokoja. Net tokių, kokių ieškai, sakė man pažįstami bendruomeninkai ir supažindino su jau lietuviškoje veikloje, Bendruomenėje, ypač Skautijoje, uoliai besidarbuojančiu savo kaimynu.

Jie buvo teisūs – tas „mažas kaimelis“ buvo ne tik tvirtai lietuviškas,

bet ir sumanus, darbštus, kaimiškai tariant „nagingas“. Aleksas Karaliūnas nebuvo tik išdininkas. Jis, kaip patyręs visuomenininkas, ne tik atsakingai ir kruopščiai darbavosi „Pasaulio lietuvi“ painingose pinigines atskaitomybės pareigose, bet kaip vadovaujantis skautas ir uolus bendruomenininkas sumaniai talkino ir visoje žurnalo leidybos aplinkoje. Domėjosi išeivijos, okupuotos, vėliau jau laisvos, Lietuvos gyvenimu, ypač sekė jį tautai išsilaisvinus ir atkūrus savo Nepriklausomą valstybę. Įsigijęs modernias susižinojimo priemones, rinko įvairias žinias, jomis dalinosi, todėl labai naudingas buvo kuriant žurnalo turinį. Aleksas buvo nuosai nusispaudęs nepartinis lietuvis, ypatingas tautos mylėtojas ir ypač uolus lietuviškų darbų puoselėtojas. Ne patarimus dalinantis ir jais save garsinantis „posėdžiautojas“, bet kruopštus darbininkas. Todėl labai miela ir malonu buvo su juo bendradarbiauti. Jo pirštelis – ir Lemonte Pasaulio lietuvių centrą steigiant, ir – ypač – vėliau jį išlaikant. Į šį darbą įsijungė ir mudviejų žmonos – Elena, mes ją vadiname Ale, Karaliūnienė ir a. a. Bronė Nainienė, taip sukūrusios ir nuoširdžią asmenišką šeimų draugystę.

Ir štai... jau šešeri metai. Iš naujo gnybteli širdį. Šeima ir artimųjų būrelis išklaušė Mišias, pasimeldėme, susikaupėme, po pamaldų Alės pakviesti susirinkome kartu pabendravoti, prisiminti su Aliu kartu praleistas dienas, atliktus darbus. Būdingas bendro lietuviško darbo palikimas. Tie šešeri jau praeity, tačiau Alekso Karaliūno prisiminimai – ne. Jie nedingę. Jie dabarties. Lyg dar vis gyventume kartu. Ir bus gyvi, kol vėl susitiksim. Naujame Amžinajame gyvenime.

Dėl referendumo dvigubos pilietybės klausimu Seime bus rengiama konferencija

„Manau, po šios konferencijos, kurioje dalyvaus kviestiniai ekspertai, išeivijos atstovai, bus galima apsispręsti dėl formuluotės, kurią siūlyti referendumui“, – BNS sakė Seimo Konstitucijos komisijos pirmininkė Rimantė Šalaševičiūtė.

Seimas po pateikimo yra pritaręs nutarimo projektui dėl referendumo surengimo, dabar jį svarsto Konstitucijos komisija. Referendumu būtų pasisakoma dėl Konstitucijos keitimo, o siūloma formuluotė – „Pritariu, kad Lietuvos Konstitucijos 12 straipsnio antroji dalis būtų išdėstyta šitaip: 'Lietuvos Respublikos pilietis gali būti ir kitos valstybės piliečiu'“.

Šiuo metu Konstitucija numato, kad išskyrus įstatymo numatytus atskirus atvejus, niekas negali būti kartu Lietuvos ir kitos valstybės pilietis. Šis straipsnis įrašytas Konstitucijos pirmajame skirsnyje, kurio nuostatos gali būti keičiamos tik referendumu. Konstitucijos nuostata dėl pilietybės galima pakeisti, jeigu referendume tam pritarė daugiau kaip pusė piliečių, turinčių rinkimų teisę ir įrašytų į rinkėjų sąrašus.

Pagal dabartinį Pilietybės įstatymą, dviguba pilietybė leidžiama tiems, kurie iš Lietuvos pasitraukė iki Nepriklausomybės atkūrimo 1990-aisiais, taip pat tiems, kurie pilietybę įgijo automatiškai - gimdami arba per santuoką. Tačiau dvigubą pilietybę turintieji nuo gimimo, sulaukę pilnametystės, per trejus metus privalo apsispręsti, kurią pilietybę pasirinkti.

BNS

RUGSĖJO VARPELIUI SKAMBANT

**Rugsėjo 14 d.
Kviečiame visus į
lituanistinės mokyklos Lietuvėlė
šventinį mokslo metų atidarymą.**

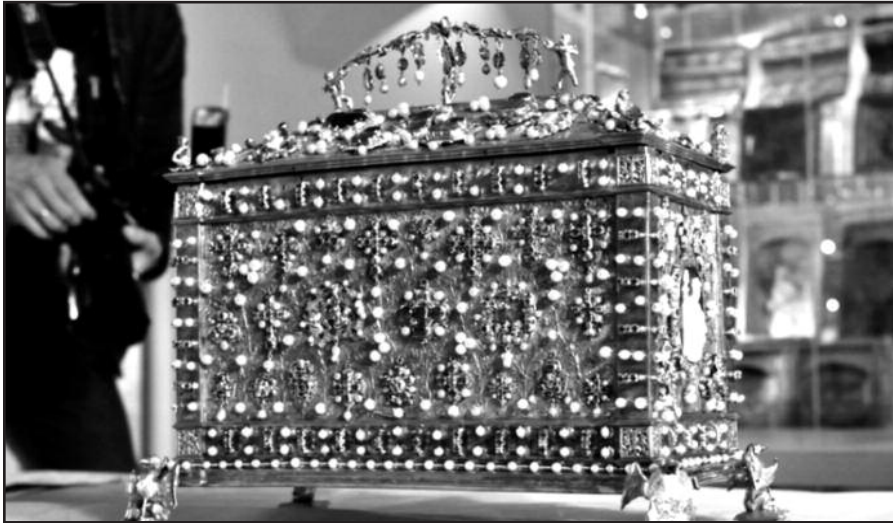
10:15 a.m. Iškilmingas mokslo metų atidarymas.
11-11:45 a.m. Pirmoji pamoka.
12:00 p.m. Ketvirtas žingsnis...Tradicinis tortas, arbatėlė.

Mokyklos adresas:
Estų namai
4 Cross Street & Veterans Hwy.
Jackson, NJ 08527

www.lietuvele.org

LIETUVA IR PASAULIS

Į Lietuvą atkeliavo Žygimanto Senojo brangenybių skrynutė

Žygimanto Senojo brangenybių skrynutė.

V. Abramausko nuotr.

Vilnius (Alkas.lt) – Į Nacionalinį muziejų Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmus su ypatinga apsauga iš Sankt Peterburgo Valstybinio Ermitažo (Rusija) atkeliavo Lietuvos didžiajam kunigaikščiui ir Lenkijos karaliui Žygimantui Senajam (1467–1548) priklausiusi brangenybių skrynutė. Ši 2,5 mln. eurų įkainota vertybė bus pristatyta tarptautinėje parodoje „Jadvygos Jogailaitės brangenybių skrynutė – šedevras iš Valstybinio Ermitažo rinkinių“, kuri veiks nuo rugsėjo 12 d. iki gruodžio 15 d. Europos auksakalystės centre – Niurnberge (Vokietija) – nežinomų meistrų pagaminta brange-

nybių skrynutė pati tapo didele brangenybe: jai sukurti panaudota 6,6 kg sidabro, beveik 700 g aukso, daugiau nei 800 perlų, beveik 370 rubinų, 300 deimantų, safyrų, smaragdų ir įvairių kitų pusbrangių akmenų. Skrynutės priekinės pusės juostelės ir ant dangtelio kampe esančio skydelio įrėžti įrašai liudija šio šedevro sukūrimo datą – 1533 m., o viena kojėlė su heraldiniu skydeliu, kuriame vaizduojami du Lenkijos Ereliai su inicialu „S“ ir Lietuvos Vyčiai, atskleidžia informaciją apie užsakovą – Renesanso kultūros ir meno mecenatą Lietuvos didįjį kunigaikštį ir Lenkijos karalių Žygimantą Senąjį.

Siūloma atleisti Seimo vicepirmininką

Vilnius (ELTA) – 44 parlamentariai pareiškė nepasitikėjimą Seimo pirmininko pirmuoju pavaduotoju Vytautu Gapšiu ir siūlo jį atleisti iš einamųjų pareigų. „Atsižvelgiant į Vilniaus apygardos teismo 2013 m. liepos 12 d. nuosprendį, tolesnis Vytauto Gapšio darbas Seimo pirmininko pa-

vaduotojo pareigose daro žalą Lietuvos Respublikai, menkina piliečių pasitikėjimą valstybe, jos institucijomis, žemina Lietuvos Respublikos Seimo, kaip įstatymų leidžiamosios valdžios institucijos, vardą ir autoritetą“, – sakoma pareiškime.

Briuselyje skambės lietuvių atliekama muzika

Briuselis (ELTA) – Lietuvos pirmininkavimui Europos Sąjungos Tarybai skirtą koncertą prestižiniame Briuselio menų centre BOZAR (Palais des Beaux-Arts) rugsėjo 12 d. rengia pasaulinio garso dainininkė Violeta Urmana, Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras ir dirigentas Modestas Pitrenas. Koncerto puikioje Briuselio menų centro salėje klausysis daugiau kaip 2,000 svečių, Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė ir Belgijos karalius, Lietuvos ir ES institu-

cijų vadovai. Koncertą transliuos Belgijos radijas. Koncertas Briuselyje vainikuos ilgalaikį Lietuvos ambasados ES ir Lietuvos nacionalinės filharmonijos bendradarbiavimą su partneriais Briuselyje. Šio koncerto pagrindinė tema – melancholija muzikoje. Skambės pirmasis lietuvių simfoninės muzikos šedevras Mikalojaus Konstantino Čiurlionio „Miške“ ir dviejų Vakarų muzikos milžinų: Richard Wagner bei Richard Strauss kūriniai.

Tarp geriausių pasaulio universitetų – keturios ir Lietuvos aukštosios mokyklos

Vilnius (Bernardinai.lt) – Rugsėjo 10 d. paskelbtuose tarptautiniuose rinkimuose „2013–2014 QS World University Rankings“ tarp geriausių pasaulio universitetų pateko ir 4 Lietuvos aukštosios mokyklos: Vilniaus universitetas (VU), Vilniaus Gedimino technikos universitetas (VGTU), Vytauto Didžiojo universitetas (VDU) ir Kauno technologijos universitetas (KTU). Rengėjai skelbia, kad atsižvelgiant į pasaulio universitetų skaičių, QS sąrašas atspindi 4 proc. geriausiųjų aukštųjų mokyklų. Aukščiausiai

iš Lietuvos universitetų įvertintas VU – jis užėmė 601–650 vietą. Į 701+ kategoriją pateko dar trys Lietuvos universitetai – VGTU, VDU ir KTU. Pastarasis šiemet vertintas pirmą kartą. Geriausių pasaulyje pripažintas Massachusetts technologijos institutas, toliau rikiuojasi Harvard universitetas, Cambridge universitetas, Londono universiteto koledžas ir Londono imperatoriškasis koledžas. „QS World University Rankings“ skelbiamas jau dešimtus metus iš eilės.

Sėkmingas A. Navalnyj pasirodymas per Maskvos mero rinkimus

Maskva (ELTA) – Po rugsėjo 8 d. vykusių Maskvos mero rinkimų opozicijos kandidatas Aleksejus Navalnyj pareiškė, kad buvusiam ir naujam Rusijos sostinės vadovui Sergejui Sobjaninui „brangiai atsisieis jo pergalė“. Jis teigė turįs dokumentų ir įrodymų, kad rinkimų rezultatai buvo suklastoti. Todėl turi įvykti antrasis turas, pareiškė A. Navalnyj radijo stočiai „Echo Moskvy“. Prieš tai rinkimų komisija patvirtino pirmadienį paskelbtus galutinius rinkimų rezultatus.

Anot jų, Kremliaus kandidatas S. Sobjaninas surinko 51,3 proc. balsų, ir tai leidžia jam išvengti antrojo rinkimų turo. Už A. Navalnyj balsavo 27,2 proc. rinkėjų. 37 metų advokatas ir tinklaraštininkas reikalauja rinkimų komisijos perskaičiuoti dalį balsų. Ypač daug pažeidimų esą būta balsuojant paštu. Ši tokį reikalavimą atmeta. Rugsėjo 9 d. Maskvoje apie 10,000 žmonių dalyvavo demonstracijoje už A. Navalnyj. Kalboje šalininkams jis teigė tęsiant kovą.

Rastas naujas V. van Gogh paveikslas

Paveikslas „Saulėlydis prie Montmajour“.

ELTA nuotr.

Amsterdamas (ELTA) – Amsterdamo muziejininkai neabejoja radę naują Vincent van Gogh (1853–1890) paveikslą. V. van Gogh muziejaus ekspertai yra įsitikinę, kad stilius, technika, spalvos, drobė ir nuorodos viename laiške rodo, jog paveikslas „Saulėlydis prie Montmajour“ priskirtinas

olandų tapytojui. „Tokio atradimo mūsų muziejuje dar nėra buvę“, – sakė jo direktorius Axel Rueger. 1888-ųjų vasarą tapytas kūrinys iki šiol priklausė privačiam kolekcininkui. Jis nuo rugsėjo 24-osios vienerius metus bus eksponuojamas V. van Gogh muziejuje Amsterdame.

Norvegijoje rinkimus laimėjo dešinieji

Oslas (ELTA) – Norvegijos centro dešinės bloko vadovė Erna Solberg turės sudaryti naująją vyriausybę, o premjeras Jens Stoltenberg pripažino pralaimėjęs parlamento rinkimus. R. Solberg pergalę rinkimuose apibūdino kaip istorinę pergalę dešiniojo sparno partijoms. Tikimasi, kad jos vadovaujama Konservatorių partija koaliciją sudarys su Progreso partija.

Suskaičiavus tris ketvirtadalius balsų paaikškėjo, kad keturių centro dešinės partijų blokas laimėjo 96 iš 169 vietų parlamente. J. Stoltenberg teigė, jog jo vyriausybė atsistatydins po to, kai spalio 14 d. bus pristatytas valstybės biudžetas. 52-ųjų E. Solberg taps ant-rają Norvegijos premjere moterimi ir pirma konservatorių ministre pirmi- ninke nuo 1990 m.

Kreipimasis dėl Tibeto įteiktas Prezidentei

Vilnius (Bernardinai.lt) – Rugsėjo 11–14 d. vyksiantis Jo Šventenybės Dalai Lamos XIV vizitas Lietuvoje – puiki proga atkreipti dėmesį į sudėtingus Tibeto ir Kinijos Liaudies Respublikos santykius. Nuo rugpjūčio 24 d. iki rugsėjo 6 d. Tibeto rėmimo grupė judriausiose Vilniaus vietose ragino praeivius pasirašyti kreipimąsi dėl ES politinės bendruomenės bei kitų tarptautinių organizacijų sutelktos paramos Tibeto problemos sprendimui ir žmogaus teisių bei laisvių užtikrinimui Tibete. Parašų rinkimo akcijos metu bei internete surinkta daugiau nei 6,000 parašų. Kreipimasis prieš pat Jo Šventenybės Dalai Lamos XIV atvykimą į Vilnių, rugsėjo 11 d. įteiktas Prezidentei Daliai Grybauskaitėi. Tibeto vyriausybės egzilyje atstovai, kalbėdami apie dabartinę savo padėtį, dažnai nurodo į Lietuvą ir kitas Baltijos šalis kaip į sek-

tiną nesmurtinės kovos dėl nepriklausomybės pavyzdį. Jo Šventenybės Dalai Lama buvo pirmasis karališkosios giminės atstovas, pasveikinęs Lietuvą atkūrus nepriklausomybę. Tibeto okupacija, tibetiečių tautos, religijos ir kultūros naikinimas tebesitęsia ir šiandien. Dar grėsmingiau skamba žinios, kuriose pranešama apie susideginti pasiryžusius tibetiečius, tokiu būdu išreiškiančius savo nepasitenkinimą Kinijos vykdoma politika regione. Priskaičiuojama iš viso 120 susidegusių tibetiečių, tokiu būdu bandančių atkreipti pasaulio bendruomenės dėmesį į Tibeto tragediją. Tai trečiasis Nobelio taikos premijos laureato vizitas Lietuvoje. Keturių dienų vizito Dalai Lama XIV atvyksta bendru Seimo Tarpparlamentinių ryšių su Tibetu grupės, Vilniaus miesto savivaldybės ir Lietuvos budistų bendruomenių kvietimu.

Sirijos drama

Sirijos vyriausybės pajėgos tikriausiai yra kaltos už mirtiną praėjusio mėnesio cheminę ataką, per kurią žuvo šimtai žmonių, rugsėjo 10 d. paskelbė „Human Rights Watch“. Šios teisių stebėjimo organizacijos 22 puslapių ataskaitoje daroma išvada, jog prieinami įrodymai rodo, kad tą ataką įvykdė Prezidento Bashar al Assad kariškiai. Organizacija tokias išvadas paskelbė ištyrus liudininkų parodymus apie tas rugpjūčio 21-osios raketines atakas Gutoje, informaciją apie tikėtiną atakų šaltinį, fizines panaudotų ginklų nuolaužas ir medicininius aukų požymius.

Persijos įlankos šalys pareiškė, kad Rusijos raginimas Sirijai perduoti savo cheminius ginklus tarptautinei kontrolei, kad būtų išvengta JAV karinių smūgių, nesustabdys kraujo liejimo Sirijoje.

Sirijos užsienio reikalų ministras Walid al-Muallem rugsėjo 10 d. pareiškė, jog Sirija jau sutiko su Rusijos planu, kad Damaskas perduotų turimą cheminių ginklų arsenalą tarptautinei kontrolei. Ministras pridūrė, kad jis „išspirs kėdę iš po amerikietiškos agresijos kojų“. „Esame įsitikinę, kad taikos siekiančiųjų pozicija yra gerokai stipresnė už mėginančiųjų kurstyti karą“, – sakė jis. W. al-Muallem Maskvoje susitiko su Irano užsienio reikalų viceministru Hossein Amir Abdollahian, kuris taip pat yra Maskvoje, kad aptartų Rusijos pasiūlymą dėl padėties Sirijoje. Arabų Lyga palaiko Rusijos planą perduoti Sirijos cheminius ginklus tarptautinei kontrolei, siekiant jų sunaikinimo, pareiškė Lygos vadovas.

Tuo tarpu Europos Sąjunga atsargiai sveikino Rusijos planą Sirijai sunaikinti savo cheminius ginklus, kad būtų išvengta karinių veiksmų režimo atžvilgiu, ir sakė, kad laukia šio pasiūlymo detalių. Europos Komisija taip pat paskelbė, kad nedelsdama skiria 58 mln. eurų, už kuriuos bus teikiama pagalba Libane esantiems pabėgėliams iš Sirijos.

Paprašytas pakomentuoti Rusijos ir Sirijos pasiūlymą dėl cheminių ginklų, Komisijos atstovas Michael Mann atsakė: „Susidomėję nagrinėjame šį pasiūlymą. Sveikiname bet kokį pasiūlymą, kuris gali sumažinti smurtą Sirijoje. Mums reikia pirma pažiūrėti, koks tiksliai yra šis pasiūlymas, ar jis rimtas ir ar jį galima įgyvendinti“, – pridūrė jis.

Jungtinės Valstijos laukia detalesnio Rusijos pasiūlymo dėl Sirijos cheminių ginklų perdavimo tarptautinei kontrolei, tačiau ilgai nelauks, rugsėjo 10 d. pareiškė JAV diplomatinės vadovas John Kerry. JAV gynybos sekretorius Chuk Hagel taip pat sakė, jog visiems tikintis, kad šis žingsnis galėtų būti realus sprendimas krizei, patikimų, realių JAV karinių veiksmų grėsmė neturėtų būti atmesta. J. Kerry, tvirtinantis, kad mintis perimti cheminius ginklus rugsėjo 9 d. kilo Jungtinėms Valstijoms, sakė: „Vakar mes metėme iššūkį režimui, kad jis perduotų juos (ginklus) saugiai tarptautinės bendruomenės kontrolei, jog vėliau jie būtų sunaikinti“.

Tai būtų paskutinis mėginimas sunaikinti ir atgrasinti (nuo panaudojimo) Sirijos Prezidento Bashar al Assad režimo turimą arsenalą, sakė jis kalbėdamas Atstovų rūmų Ginkluotųjų pajėgų komitete. Rusijos užsienio reikalų ministras Sergejus Lavrovas sekretoriui J. Kerry pažadėjo pateikti pasiūlymą, kaip šį planą įgyvendinti. „Mes laukiame to pasiūlymo. Bet ilgai nelauksime“, – pareiškė J. Kerry. Jis pažadėjo, kad Prezidentas B. Obama atidžiai jį peržiūrės, bet jis turi būti greitas, realus ir patikimas. J. Kerry perspėjo, kad planą įgyvendinti bus ypač sunku. Toliau diplomatinės vadovas pridūrė, kad „niekas nepasikeitė“, kalbant apie B. Obama raginimą Kongreso nariams balsuoti dėl karinio smūgio Sirijos režimui, kaltinamam cheminio ginklo panaudojimu prie Damasko praėjusį mėnesį. „Mes turime būti labai akylai ir užtikrinti, kad tai nėra Sirijos ir Rusijos vilkinimo taktika“, – sakė Ch. Hagel apie Rusijos pasiūlymą.

JAV Prezidentas Barack Obama su savo kolegomis Prancūzijoje ir Didžiojoje Britanijoje sutarė, kad Rusijos planą Sirijos cheminiams ginklams sunaikinti reikia apsvaistinti Jungtinėse Tautose, pranešė vienas JAV pareigūnas. Pasak jo, tikimasi įvertinti šio plano realumą, atsizvelgiant į Saugumo Tarybos rezoliuciją. Dėl diskusijos strategijos buvo sutarta dviem atskirais B. Obama pokalbiais telefonu su prancūzų Prezidentu Francois Hollande ir britų premjeru David Cameron. Šių valstybių vadovai sutarė derybose su Rusija ir Kinija išnagrinėti, ar įgyvendinamas Rusijos pasiūlymas perimti visiškai tarptautinei kontrolei Sirijos cheminę ginkluotę ir susijusias medžiagas, siekiant užtikrinti jų patikimą ir įvykdomą sunaikinimą.

B. Obama rugsėjo 10 d. per televiziją kreipėsi į tautą, norėdamas paaiškinti tolesnę JAV politiką dėl galimo cheminio ginklo panaudojimo Sirijoje. Prezidentas pabrėžė, kad padėtis pasikeitė ir diplomatinėmis priemonėmis imtasi tik dėl Amerikos prezidento administracijos grasinimų imtis karinių veiksmų. Prezidentas paprašė Kongreso atidėti balsavimą dėl JAV karinių veiksmų Sirijos atžvilgiu ir sakė, kad būtina suteikti galimybę Rusijos planui dėl Sirijos cheminių ginklų neutralizavimo.

BNS-ELTA

Valiutų santykis (2013 m. rugsėjo 11 d.)

1 USD (JAV doleris) – 2,60 LTL
1 EUR (euras) – 3,45 LTL
1 AUD (Australijos doleris) – 2,41 LTL
1 CAD (Kanados doleris) – 2,51 LTL
1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,09 LTL
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,09 LTL

VERSLO NAUJIENOS

Lyderystės mokymuose – jaunuoliai iš Lietuvos

Lyderystės mokymuose, kuriuos pradėjo ir remia Švedijos Karalius Karlas Gustavas XVI, šiemet suteikta galimybė dalyvauti ir 5 jaunuoliams iš Lietuvos. Vertybėmis grįstos lyderystės mokymai – prestižiniai, vykdomi Švedijos skautų organizacijos, bendradarbiaujant su verslo įmonėmis bei nevyriausybinėmis organizacijomis. Juose siekia sudalyvauti ne vienas 20–25 m. jaunuolis iš Skandinavijos šalių. Antrus metus mokymai prieinami ir kitoms, Pabaltijo šalims, o šiemet atranką praėjo bei mokymuose dalyvauja net 5 lietuviai.

Į visuomeninės organizacijos mokymus įsitraukia ir verslo įmonės, kurios ne tik remia mokymus finansiškai, tačiau ir prisideda prie mokymų mentorystės programos – paskatindamos įmonėje dirbančius profesionalus dalintis savo patirtimis su jaunimu, šitaip prisidedant prie jų ugdymo. Toks jaunuolių ir profesionalų bendravimas suartina kartas ir leidžia perduoti sukauptas patirtis bei pačiam verslui prisidėti prie jaunimo ugdymo.

„Mokymų dalyviai tobulina ne vien lyderystės įgūdžius. Kompleksinė programa, skatinanti bendradarbiavimą su jaunuoliais iš kitų šalių ugdo juos kaip asmenybes, leidžia tobulėti tarptautinėje aplinkoje ir pasisemti skirtingų patirčių. Vėliau dalyviai įgytas patirtis taiko tiek savo asmeniniame, tiek profesiniame, tiek visuomeniniame gyvenime ir taip prisideda prie geresnės valstybės kūrimo“, – tokio lygio mokymų aktualumą pabrėžia didžiausios Lietuvoje skautiškos organizacijos, Lietuvos skautijos, vadovė Ieva Žilinskienė. Mokymai baigsis 2014 m. vasario mėnesį specialiu priėmimu ir baigimo pažymėjimų įteikimo iškilėmis Švedijos Karalių Karlą Gustavą XVI, kuris jau daugiau nei 50 m. yra skautas.

BNS

Nauji apribojimai padidins kontrabandą

Sprendimas uždrausti mėtines, įvairaus skonio ir plonas cigaretes tik padidins kontrabandą, o rūkančių žmonių skaičius nepasikeis. Nauji apribojimai tabako gaminiams įsigaliotų, jei būtų priimta direktyva. Tačiau dėl jos nesutariama ir pačioje Europos Sąjungoje. Šią savaitę vykstančioje Europos Parlamento sesijoje Strasbūre turėjo būti svarstoma ši direktyva, tačiau politinės partijos nesutarus, ji buvo išbraukta iš darbotvarkės. Manoma, kad svarstymai bus atnaujinti tik spalį arba dar vėliau.

Visuomeninės organizacijos „Lietuva be šesėlio“ iniciatyva tyrimų bendrovė „GfK Custom Research Baltic“ apklausė šalies gyventojus dėl siūlomų naujų ribojimų. Reformos iniciatoriai įsitikinę, kad įvairių skonių ir plonos cigaretės skatina rūkymą tarp jaunimo. Tačiau Lietuvoje atliktos apklausos duomenys rodo, kad tam pritaria tik du procentai apklaustųjų. „Respondentai mano, kad šios priemonės ne tik nesumažins rūkančiųjų skaičiaus, ko siekiama direktyva, bet dar ir padidins kontrabandą. Uždraudus mėtines ir plonas cigaretes, žmonės jų dairysis nelegalioje rinkoje – taip teigia 90 proc. apklaustųjų“, – sakė organizacijos „Lietuva be šesėlio“ vadovas Kęstutis Kupšys.

ELTA

Jaunimo politika Europoje

Europos jaunimo politikos siekis – įtraukti į visuomenę nedirbantį, nesimokantį ir jokiuose mokymuose nedalyvaujantį jaunimą. Europos Sąjungos (ES) jaunimo konferencijoje, kuri rugsėjo 10 d. prasidėjo Vilniuje, susirinkę delegatai ir ES šalių ministrų, atsakingų už jaunimo reikalus, atstovai tarėsi, kaip padidinti jaunų žmonių užimtumą. Socialinė jaunimo įtrauktis, ypač pabrėžiant nedirbančio, nesimokančio bei mokymuose nedalyvaujančio jaunimo įtrauktį, yra pagrindinis Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai jaunimo srityje uždavinys. Konferencijos atidaryme dalyvavusi socialinės apsaugos ir darbo ministrė Algimanta Pabedinskienė teigė, kad visuomeniniame gyvenime nedalyvaujančiam jaunimui reikia skubios pagalbos integruojantis į švietimo sistemą ir darbo rinką. Pasak ministrės, visos ES šalys narės turėtų dėti kuo daugiau pastangų, kad jaunimo užimtumas pagerėtų.

Protestavo Vilniaus kiemsargiai

Kelis mėnesius atlyginimų negaunantys Vilniaus kiemsargiai surengė protesto akciją prie Vyriausybės, tikėdamiesi atkreipti centrinės val-

džios dėmesį į savo problemas. Vyriausybė teigia, kad atsakomybė tenka miesto valdžiai, o darbuotojo teisė į atlyginimą privalo būti gerbiama. Daugiausia kaip šimtas susirinkusių kiemsargių piktinosi Vilniaus miesto savivaldybė, kad ji randa pinigų dideliems projektams, tokiems kaip avialinijos ir Bernardinų sodo atnaujinimas, bet atlyginimams pinigų neturi. Komunalininkų profsąjunga jau kelis mėnesius reikalauja Vilniaus valdžios atsiskaityti su sostinės kiemsargiais, kuriems ji skolinga 10 mln. litų.

Parduotas J. Bond automobilis

1976 m. pagamintas automobilis „Lotus Esprit“, kuriuo atlikdamas James Bond vaidmenį Roger Moore važinėjo filme „Šnipas, kuris mane mylėjo“, parduotas už 550,000 svarų (857,000 JAV dolerių) aukcione Didžiosios Britanijos sostinėje. Filmuojant dešimtąją bondianos dalį 1977 m. buvo naudojamas šešiais „Lotus Esprit“ automobiliais, tačiau tik vienas iš jų buvo paverstas automobiliu amfibija. J. Bond juo paspruko nuo persekiotojų į jūros gelmes.

Parengta pagal internetinę žiniasklaidą parengė G. Mikėlaitis

Mary Sue Walking Eagle pasakoja apie savo jaunystę Rosebud rezervate.

Dr. Jurgitos Antoine nuotraukas

Trys dienos tarp lakotų

ANTANAS SAULAITIS, SJ

Viskas prasidėjo nuo kriauklės. Kai danas (vėliau katalikų kun. ir vysk.) Niels Stensen XVII a. kalnyne užtiko suakmenėjusią kriauklę, jis suprato Žemės paviršiaus kaitą ir tapo geologijos ir paleogeologijos pradininku. Kai Pasaulio lietuvių centre prieš keletą metų tarp lankstinukų, dalijamų žurnalų užtinki lapelį apie „Lakota Documentaries“, o elektroninio pašto nuoroje matai žodį „kriauklė“, pagalvoji – tikriausia nebūtų Amerikos čiabuvių žodis... Prasidėjo korespondencinis ryšys su Rosebudo rezervate Sinte Gleska universiteto lakotų kalbos bei kultūros tyrinėtoja antropologe dr. Jurgita Saltanavičiūte. Kai ji su vyru Gary Antoine susilaukė Medeinos, rūpėjo į South Dakota valstiją siųsti lietuviškus sausainiukus „Gaideliai“. Šio rugpjūčio pabaigoje su trikalbe mergyte jau aptarėme gėlytes, skruzdėlytes, šuniukus, o tėvai supažindino su lakotų gyvenimu.

Niekad nebuvęs rezervate, nežinau, ko tikėtis. Nuo pat Sioux Falls oro uosto keliuose visi laikosi nustatyto greičio, taip pat Mission miestelyje, ties ženklų STOP nepristodami kaip kur kitur, o sustodami ir ramiai apsidairydami. Čikagoje ir Lemonte skubame, kad suspėtume dar labiau skubėti.

Pripratus prie lietuviškų pavardžių kaip Meškėnas, Vilkas, Keturakis, Berankis, Užgiris, Puskunigis, Kregždė, Grybas, Baltakis, jaukiai jautiesi susitikęs su Mary Sue Walking Eagle (Pėscias Ereliis), Gale Spotted Tail (Dėmėta Uodega), Phil Two Eagle (Du Ereliai) ir kitais Meno instituto svetainėje prie kavos, sulčių ir užkandėlių. „Visi esame giminės“, – sako lakotai apie žmones, augalus, gyvūnus ir akmenis.

Patirtis Vilniaus Jaroševičiaus gatvėje esančiuose paauglių pataisos namuose išėjo į naudą palyginant nuostatas lakotų jaunimo Wanbli Wičoni Tipi namuose. Vyriausias mokytojas Gary Antoine kartu su tarnautojų vadovu Pat Bad Hand (Bloga Ranka) paaiškino įstaigos pavidalą. Senoliai patarė pastato dalis išdėstyti kaip žmogaus kūną. Širdies vietoje – apskritas Dvasingumo kambarys, kuriame kunigai, dvasininkai, lakotų žyniai praveda pokalbius ar pamaldas. Galvos vietoje – lanku išdėstyti atskiri kambariai jauniems vyrakams ar merginoms pagalvoti apie dorą elgesį ir teisingus sprendimus. Visa auklyba viltingai nukreipta į paauglių mąstyseną, kai teismo sprendimu Erelio gyvybės namuose jie praleidžia nuo mėnesio iki metų. Vėliau man paaiškino, kad lakotų kalboje nėra piktų žodžių; tiek gerbiama asmens laisvė, kad nepeikiama ir negrąšinama, nenurodoma kito klaida. Tinkamu elgesiu jaunuoliai užsidirba taškų, už kuriuos įstaigos krautuvėlyje gali net krepšinio kamuolį nusipirkti (ir išėję parsinešti namo). Kieme – didelis šiltnamio ir daržas, kad jaunimas galėtų dirbti. Beveik visi jauni žmonės sutinka dalyvauti tradicinėse dvasia gairinčiose pirties palapinės apeigose.

Antano Saulaičio, SJ nuotr.

Gary yra ir rankdarbių mokytojas, jo dirbtuvė pilna visokios įrangos, pradėtų darbėlių. Prieigose išrašytos lakotų vertybės ir kiti užrašai, skatinantys teisingai spręsti (šūkis virš įėjimo skelbia: „Kartu darydami daugiau atsiekiame“). Šypsodamasis Gary sako, kad mažėja nuteistų jaunuolių skaičius – auklyba tokia sėkminga, kad patalpas gali tekti pritaikyti kitiems bendruomenės reikalams.

Be galo įdomus dr. Jurgitos įrašomas senolės Mary Sue pasakojimas apie savo gyvenimą – nuo vaikystės iki šios dienos. Vaikystėje su močiute važiuodavo iš užtvankos vandens atsivežti. Išplaudavo puodus, trindami smėliu (kaip skautai ir skautės moka), skalbdavo rūbus, tegalėdami maudytis ir žaisti, kai močiutė patikrindavo puodus ir puodynes (Mary Sue kairiarankė, jai rūpėjo darbą rūpestingai atlikti). Pavasarį vyrai parveždavo ledo gabalus požeminiam „šaldytuvui“. Tėvas norėjo, kad vaikai mokytųsi – padėję ginklus šalin, lakotai teturintys vieną (plunksomis puoštą) gairę – švietimą ir mokslą. Devynerių metų nuėjusi į mokyklą, Mary Sue buvo priversta pasikeisti rūbus, nusikirpti ilgus plaukus (jie indėnams šventi). „Viską iš mūsų atėmė, bet ne širdį“, – teigė ji. Sutemus šeimos rūsyje vykdavo slaptos tradicinės lakotų pamaldos, saugojantis (kaip sovietmečiu) nuo pašalinių akių. Jėzuitas misionierius t. Eugene Buechel suprato krašto, mokyklos ir bendrabučio kalbos dar nemokančios mokinės padėtį. Mary Sue pas ji mokėsi anglų, pati padėdama kunigui pažinti lakotų kalbą, kurios žodyną, talpinantį 30,000 žodžių, lig šiol pagrindinį lakotų kalbos žodyną, ilgaiui paruošė.

Šeimoje ir gentyje ryškios vertybės – elgtis nuolankiai ir maloningai. Rytais močiutė Mary Sue savo namus šalavijo dūmais smilko, kad teisingai spręstų, kitiems padėtų. Atsigerdama vandens visada meldžiasi, „nes vanduo yra gyvybė“. Jos tėvas sakydavo: „Mes žydime dėl priežasties“. Tėvas buvo vienas senolių, įsteigusiu Sinte Gleska universitetą, kad lakotai išsilavintų ir stipriai laikytųsi aplinkinėje kultūroje. Keičiantis sąlygoms, lakotų bei kitų indėnų sąmonei, Mission mieste veikianti aukštojo mokslo įstaiga labiau moko lakotus kaip būti lakotais.

Mary Sue užaugino septynis vaikus. Atsimenu, paauglystėje žinyne radau duomenis, kad JAV te-

buvo pusė milijono indėnų. Šiandien jų tiek pat, kiek gyventojų Lietuvoje. Nenuostabu, kad indėnų jaunimas gausiai stoja kariuomenėn, lyg tęsdamas karžygių laikų paveldą. Yra apie ką pamąstyti, juk jie tarnauja kariuomenėje tos valdžios, kuri čiabuvius šimtmečius spaudė, engė ir apgaulinėjo. Netoli miestelio – indėnų karo veteranų kapai.

Mėgstančiam uogauti ir grybauti maloni pertrauka – su Jurga ir Medeina skynėme laukines slyvas. Mus išpėjo, kad neskintume iš vieškelio pusės, nes pravažiuoja visokių žmonių, kartais blogais kėslais, netinkama dvasia. Neaukšti krūmokšniai pilni rausvų vaisių, tarp jų išmindžiota aukšta žolė. Galima spėti, kad baltas žmogus viską būtų nuskynęs, mes terinkome tiek, kiek tąsyk reikia kišieliai ir džiovintų slyvų atsargai. Padėkos vardan Jurga tarp krūmelių pabarstė tabako. Meno instituto virtuvytėje Mary Sue lakotiškai pasakojo visą gėrimo gaminimo eigą – nuo surinktų slyvų iki rausvo skysčio ir likusių žievių. Filmuojamas veikas atrodo kaip įdomi virimo pamoka televizijos programoje. Mary Sue sūnus Ron Bone Shirt kita proga atnešė dailių vaistų maišelį ir paaiškino vaistažolių gydomasias savybes.

Prie apskrito stalo Phil Two Eagle pasakojo apie būdus išlaikyti ir puoselėti lakotų kalbą. Teigė, kad ketvirtadalis suaugusių dar kalba lakotiškai, o jaunimo – tik kas šešioliktas. Penkių asmenų pokalbis priminė lituanistinės mokyklos mokytojų ar lietuviškų šeimų tėvų pasitarimą apie mūsų kalbą,

Medeina skina laukines slyvas.

tai buvo progos pasidalyti lietuvių pastangomis šeimose ir plačiau kalbą išlaikyti. Lakotai švietimo vadovai nori, kad valdiškų mokyklų auklyba bei mokymas atsižvelgtų į lakotų patirtį bei pageidavimus. Per lakotų šokius bei dainas vaikai pradeda išmokyti lakotų kalbos. Jie įsteigė ir grynai lakotiškas pradines klases, kalbos nemokantys ar mažai suprantantys tėvai mokosi iš savo vaikų – taip panašu į užsienio lietuvių bei kitų tautinių mažumų patirtį. Mielai pasakojau apie mūsų Lithuanian Heritage stovyklą lietuvių kilmės vaikams, o taip pat Brazilijos lietuviškai dar nekalbančių vaikų sugebėjimą kasdien išmokyti naują lietuvišką dainą.

Phil Two Eagle minėjo ne tik kalbinius klausimus, bet ir dvasinius bei psichologinius. Kelis šimtmečius spaudžiami, persekiojami, žudomi ir apvogiami indėnai gali savo padėtį išsivinti – „prisiimta priespauda“. Iš karto prisimeni kalbas apie istorijos poveikį lietuvių dvasiai – su visais karais, netektais plotais, baudžiava, caro okupacija, nacių skriaudas, sovietmečio niekinimą ir persekiojimą. Neliko be žymių nei čiabuvių, nei mūsų (ir kitų prispaustųjų) pasaulėžiūra, gyvenimo, vertybės.

Bus daugiau.

Šiandienio globalizacijos ir posovietinio postkolonializmo iššūkių akivaizdoje mes, lietuviai, turime labiau negu bet kada anksčiau priežastį ir laisvę rinktis tarp dviejų tautos pasakojimų. Lygiai taip pat teišėtai galime siekti supinti abu pasakojimus į viena, nors tai nėra savaime aiškus ir visiškai natūraliai besiklostantis reiškinys. Kokie tai pasakojimai? Vienas – Motiejaus Valančiaus „Palangos Juzė“, kitas – Antano Vilkutaičio-Keturakio kartu su broliu Juozu parašyta ir lietuviškai pirmoji *klojimo teatro* scenoje suvaidinta komedija „Amerika pirtyje“. Vieno pasakojimo kolektyvinis herojus yra etnolingvistinė bendruomenė, sėsliai gyvenanti mažyčiame Nemuno deltos plote. Net judriausias tos bendruomenės narys – siuvėjas Juzė, XIX a. vidurio lietuviškos modernybės pirmoji kregždė, aprėpia tokį akiratį, kurį galima pėsčiomis – sodyba po sodybos – apeiti. Ši etnolingvistinė bendruomenė – tikras filologijos vaisius – save suvokia taip, kad gimtinės ribos atskiria ją nuo kitų lietuviškai kalbėjusių žmonių palikuonių plačiame pasaulyje. Tos etnolingvistinės tautos vaizduotėje itin mažai yra vietos ir toje pačioje Lietuvos žemėje gyvenantiems kaimynams, kurie nekalbėjo lietuvių kalba, prisiminti. Tik per didelį vargą, lyg pro sukąstus dantis, ir senosios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės lenkakalbis bajoras, ir miestų miestelių gyventojas jidiš kalbėjęs litvakas – mūsų Lietuvos žydai, ir totorius ar sentikis rusas yra priimami kaip savieji bendros politinės tautos nariai... Šiandien yra itin svarbu pastebėti, kad mums įprasti lietuvių pasaulio pulsavimo prisiminimai beveik nevalingai atskiria lietuvius ir litvakus, tartum nebūtų buvę galimybės pamatyti juos kartu – kaip vienos tėvynės vaikų. Nors vienu kalba ji yra „Lietuva“, o kitų – „Lita“. Ar galime šiandien rasti tokią lietuvių pasaulio apžvalgos aikštelę, nuo kurios atsveriančiuose akiračiuose bent truputį sušmėžuotų Izraelis? Štai lenkų diasporos atveju istorikas Normanas Davis be jokių užuolankų pasako: *O Jeruzalė – vienas iš nedaugelio pasaulio miestų, kur atvykėlis, gerai mokėdamas lenkiškai, gali nebijoti pasiklysti...⁴* Autoriui žydų pažadėtoji žemė taip pat priklauso lenkų pasaulio erdvei ir atminčiai, nors jis pats tos pasaulio metaforos nenaudoja. Lenkų tradicijoje labai patogiai įsitvirtino terminas *polonija*. Kai kas Lietuvoje analogiškai siūlo daiginti *lietuvijs*, bet ir čia sėkmingų naujadarų kūrimas stringa dėl nepatogumų įprastiniam kalbėjimui ir kitakalbių supratimui.

Visą *savųjų* ir *svetimųjų* savivokos sudėtingumą atskleidžia du neseni nutikimai, kurie gali būti iššifruojami labai vaizdingais pavidalais. Vienas susijęs su 2007 m. Los Andželo lietuvių veikėjo Dariaus Udrio pasiūlymu pakviesti dalyvauti rengiamoje Amerikos lietuvių dainų šventėje litvakų folkloro grupę ir triukšmingą neigiamą reakciją platesniuose lietuvių diasporos sluoksniuose. Tuomet net galėjo kilti išpuolis, kad pati idėja buvo priimta it kokia provokuojanti nesąmonė. Kitas atvejis yra susijęs su 2010 m. Vilniuje vykusiu pasaulio litvakų suvažiavimu, kuriame svečiavęsis žurnalistas Romas Sakadolskis pasidalijo svajone, kad kada nors litvakų palikuonys visame pasaulyje galės pasijausti ir lietuvių diasporos dalimi. Šis požiūrio kampas, regis, buvo visai suprantamas susirinkusiems Lietuvos žydų palikuonims, bet kėlė neabejotiną suglumimą lietuvių veiduose. Ir vienas, ir kitas epizodas nesulaukė nei

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

3

rimtesnių išvalgų, nei lietuvių pasaulio vaizduotės permainų bei ateities perspektyvų svarstymo.

Šiandien tiesdami atminties saitus su senąja LDK praeitimi, mes turime įveikti etnolingvistinės savivokos slenksčius ir atsiverti visiems seniesiems lietuviams, kalbėjusiems ir nekalbėjusiems lietuvių kalba, išpažinusiems Kristaus tikėjimus ir kitas religijas. Tai nėra lengva. Dar sunkiau yra išvaizduoti lietuvių pasaulį, kurio ribos sutampa su kitokių lietuvių pėdsakais. *Litvakų* ir lietuvių pasklidimas po senąjį ir naująjį pasaulį dažnai sutapdavo, susipindavo, tačiau šiandien apie tai beveik nesusimąstoma. Ir nėra tokio istorinio pasakojimo, kuris leistų tiems skirtingiems atminties nešiotojams pasijausti vienos tėvynės išnešiotais pasaulio klajūnų palikuonimis.

Kito pasakojimo – *Amerika pirtyje* – veikėjas, taip pat siuvėjas gudrutis Vincas. Jis suvilioja Agotą, nugulbia jos tėvo pinigus ir išdumia per sieną į užsienį, palikdamas lengvatikę mergiotę uždarytą molinėje pirtyje. Še tau ir Amerika. Tačiau lietuvių vaizduotėje komedijos *naujasis pasaulis* ir emigracija rodosi it išsigelbėjimas nuo visų bėdų. *Tai tik tam Amerike ir gerai*, – liūliuojama siuvėjo pažadų stebisi Agota. Lietuvių gyvenama erdvė jau ima šmėžuoti toli nuo gimtosios Lietuvos. Ji simbolizuoja naująjį pasaulėvaizdžio orientyrą – Ameriką, kuri XX amžiaus pradžioje darėsi (ir pagrįstai buvo išvaizduojama) kaip ateities rojus, galybės, turto ir laisvės, vertybių ir patogumų šalis.

Komedijos autorius paprastomis priemonėmis kritikuoja tokius vėjavaikiškus lūkesčius. Amerika molinėje Lietuvos kaimo pirtyje – tai metaforiškas naivios saviapgaulės vaizdinys, išmintingas priminimas, kad rojus yra ne šiame pasaulyje. Kita vertus, *Amerikos pirtyje* pasakojimas gundo spalvingai išvaizduoti tokią lietuvių tautą, kuri yra išsibarsčiusi po platųjį pasaulį, kurios vaikai ir tolimesni palikuonys jau labai įvairuoja tiek kūniškais savybėmis, tiek savo kalba ir kultūra. Lietuvių diasporos dukros ir sūnūs, anūkės ir anūkai, dar vėlesnių kartų žmonės yra įpynę savo gyvenimų gijas į globalų, margaspalvį pasaulio klajūnų audinį. Tie daugiakalbiai lietuviai dar mena savo šaknis ir dar gali būti suvokiami kaip vienos atminties bendruomenė arba diasporinė lietuvių tauta, kuri globalėjančiame pasaulyje

ir informacinės eros virtualybių tinkluose labai smarkiai keičiasi, įgydama sunkiai nuspėjamas formas.

Kiekvienas istorijos pasakojimas yra kompromisas tarp moksliskai patikimo fakto ir kūrybinės vaizduotės pajėgumo, todėl neretai šiuolaikiniai teoretikai ragina santūriai skaityti istorikų kūrinius. Istorija, ir dar tokia, kuri pretenduoja būti labai bendru tautiniu pasakojimu, gali būti suvokiama kaip kvietimas kartu su autoriumi pažvelgti į mus siejančią praeitį būtent tokiu sąmoningai užaštrintu kampu. Istorija turi prasmę, kol nepretenduoja būti vienatine tiesa, šalia kurios be užgauliojimo negalėtų išsiskleisti ir kitokios tautinio naratyvo ir atminties gėlės.

Šiandienis modernizmo ir postmodernizmo epochos naratyvas dažnai itin netradiciniu būdu sumaišo praeities atspindžių kortas. Viena vertus, neabejotinai išlieka senas kaip pasaulis kolektyvinės geneologijos poreikis, kuris leidžia vėl ir vėl perpasakoti tokias istorines legendas kaip „Karalius Artūras“, nors istorijos mokslas kaip anksčiau, taip ir dabar nei galėjo tvirtai įrodyti, kad šis Didžiosios Britanijos herojus kada nors iš tikro egzistavo, nei kokių nors esminių naujų faktų atrado. Tačiau steigiančioji, sutvirtinančioji, mobilizuojanti, vertybinius orientyrus ir gėrio-blogio ribas nusakanti istorinio pasakojimo funkcija nepraranda savo galios.

Lietuvių pasaulio istorinės tėkmės vingiai taip pat siūlo savo legendinius herojus, tokius kaip Palemonas ir jo aniniai. Tik skirtingai nuo britų atminties žaidimų, Palemono legenda dėl mokslinio pamato stygiaus šiandienų lietuvių sąmonėje beveik jokio vaidmens nevaizdina. Pareikalavus historiografinio mito mokslinio įrodymo, jis prarado kerintį orientavimosi erdvėlaikyje ir vertybėse vaidmenį. O gal šimtmečius lietuvių garbintas pasakojimas gali būti pakankamas argumentas tiems, kurie stengiasi suprasti, kaip skirtingais laikais lietuviai orientavosi

pasaulio erdvėse ir kur ilgainiui driekėsi jų veiksmo ir vaizduotės bei namų ribos?

Taip mes priartėjame prie sudėtingesnės šiuolaikinės istorijos charakterio savybės, būdingos prie „istorijos pabaigos“ slenksčio atsidūrusiems Vakarų pasaulio tautoms. Ji yra sietina su noru beveik simultaniškai pasakoti (1) apie praeitį taip, „kaip iš tikrųjų buvo“, ir (2) taip pat stebėti slinktį visų išvaizdavimų ir sampratų apie tai, kas ten toje miglotojoje praeityje dar anksčiau dėjosi. Mūsų pasirinkto „Lietuvių pasaulio istorijos“ pasakojimo atveju tai reiškia rizikingą autoriaus ryžtą ne tik glaustai išdėstyti svarbiausius lietuvių geokultūrinės erdvės išsiplėtimo ir susitraukimo faktus, diasporos ir jos ryšių su gimtine, jos atmintimi ir mitais raidą, bet ir pasekti, kaip praeityje kito lietuvių išvaizdavimai apie tuos iki jų „dabarties“ nutikusius nuotykius. Paprasčiau pasakius, tai siekis pabandyti aprašyti, kaip kito lietuvių erdvinė vaizduotė, kaip ji priklausė nuo tikrovės permainų, kurios pasaulio šalys jiems buvo „savos“ ir artimos, o kurios „tolimos“ ir svetimos. Neabejokime ir tuo, kad didesnė pasaulio dalis apskritai toje praeities vaizduotėje neegzistavo. Ji driekėsi eschatologiniuose mituose.

Lietuvių tautos labai ilgo laiko perspektyvoje galima išvystyti tasą, dviejų tautos pasakojimo gijų susipynimus. Viena – autochtoniška šaknis, formuojanti nuostatą, kad esame nuo proistorės šioje žemės dalyje. Antra – amžinojo judėjimo, atsikraustymo, o kai kada – išsikraustymo, nuostata. Nuo Lietuvos metraščių tradicijos, nuo Motiejaus Strijkovskio *Kronikos* iki Alberto Vijūko-Kojalavičiaus *Lietuvos istorijos* ataidi lietuvių – amžinojo tautų kraustymosi bendrakeleivių vaizdinys. Net XIX a. pabaigoje, jau pasitikus masinės lietuvių emigracijos iššūkius, kai kurie lietuvių visuomenės lyderiai galėjo palaikyti šią readiciją: mes, lietuviai, nuo amžių amžinųjų buvome šio pasaulio klajūnai. Tai ko gi taip fatališkai reaguoti į emigraciją, į išseivius? Štai vienas *Aušros* autorius tiesiai įrodinėjo:

Žinoma, kad senovės mūsų tėveliai buvo gyvenę Indijoje; kas juos iš ten išvijo lengva atsakyti – vargas, o tuo vargu ar buvo vanduo, ar griausmas, ar žaibavimas, ar drebėjimas žemės, ar užplaukimas svetimų tautų, ar tos pačios emė sentėvių mūsų kankinti, vis turėjo būti priekabė, su kuria senai kariavo, o prie to nebuvo apsigyvenę prie vietos dabarnykščios, paėmę savo turtus ir lobį, palikę savo varga keliavo į vakarus. Perkeliavo ir klonius ir kalnus, ir upelius ir upes, užtakas ir mares, stūmėsi tolyn, nes kitos tautos ir pirma jų ėjo, ir paskui juos, per tai, kaip sako, sviestas maišėsi, bet visada slinko kaip šerenčiai tikrai viena giminė svieta, kuri tarp savęs galėjo susikalbėti ir buvo savotinoji...⁵

⁴ Davis, Norman. *Dievo žaizdas. Lenkijos istorija: nuo 1795 iki mūsų dienų*. Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2002, t. 2, p. 321.

⁵ Motuza, A. Tyla, geresnė byla. *Aušra*, 1886, nr. 4, p. 539.

Pirmajam lietuviškam medicinos mokslo žurnalui

„Medicina ir gamta“ – 100 metų

Šiame lietuviškoji medicinos mokslo periodika švenčia savo veiklos pradžios 100 metų jubiliejų

Siūlome jūsų dėmesiui Lietuvos medicinos bibliotekos darbuotojos **Reginos Vaišvilienės** straipsnį apie pirmąjį lietuvišką medicinos žurnalą, neseniai pasirodžiusį leidinyje „Medicinos teorija ir praktika“.

Dvidešimtojo amžiaus pradžioje susiklosčiusi socialinė-politinė padėtis: atgauta spaudos laisvė lietuviškais rašmenimis (1904 m.), išaugusi visuomeninė ir kultūrinė lietuvių inteligentų veikla, įkurta Lietuvių mokslo draugija (1907 m.) sudarė palankesnes sąlygas lietuviškos spaudos vystymuisi. Taip pat ir specializuotos spaudos atsiradimui.

Didžiausią impulsą lietuvių visuomeniniam ir kultūriniam vystymuisi davė Lietuvių mokslo draugijos įkūrimas. Kad draugijos veikla būtų kryptingesnė ir vaisingesnė, jos veikėjai būrėsi į įvairias sekcijas pagal tam tikras mokslo ir veiklos kryptis. Taip pat buvo bandoma suburti ir gydytojų sekcija. Vienas iš pagrindinių šios srities organizatorių buvo dr. Antanas Vileišis.

Dar tik kuriantis Lietuvos mokslo draugijai grupė gydytojų parengė kreipimąsi „Į Lietuvius gydytojus“, kuriame buvo kviečiama atvykti į Steigiamąjį Lietuvos mokslo draugijos susirinkimą: „Dalykas tame, kad yra užmanyta prie Lietuvių Mokslo Draugijos įsteigti vaistytojų sekciją, kuri Lietuvių tautos gyvenime galėtų ilgai užlaikyti ir atlaikyti kultūrišką rolę. (...) ...kviečiame visus mūsų draugus atvykti minėtą dieną į Vilnių, (...) kur galėsime dalyvauti mediciniškos sekcijos sutvarkyme. (...) ...sumanyta sekcija organizuojant pakelti šiuos klausimus: moksliniai referatai, laikraštis, medicinos populiarizacija, skaitymai, knygelės, profesijos klausimai ir t. t. („Vilniaus žinios“. 1907, kovo 15 (28), Nr 59, p.1.). Kreipimąsi pasirašė Aleksandras Rymas, Jonas Basanavičius, Andrius Domaševičius, Stasys Matulaitis, B. Burba, Antanas Vileišis.

Deja, tuo metu sekcija taip ir nebuvo įkurta. Ir tik 1911 m. Visuotinio Lietuvos mokslo draugijos susirinkimo metu šis klausimas vėl buvo iškeltas ir nutarta sudaryti medikų ir farmacininkų sekciją.

„Atėjo pagaliau laikas subusti ir mums, Lietuvos medikams, veterinariams, farmaceutams ir gamtininkams! (...) Jau keleri metai galvojama apie leidimą laikraščio, keleri metai tas klausimas svarstoma, bet lig šiol jis dar nebuvo įvykintas. (...) Mes Vilniaus medikai-lietuviai, draugams mums tą reikalą pavedus, pasiėmėme įvykinti tą visų laukiamąjį dalyką... (...) Neilgai trukę manome leisti tam tikrą laikraštį, vardu „Medicina ir gamta“ – rašoma redakcijos komiteto kreipime. („Lietuvos žinios“. 1912 lapkr. 24 d.). Kreipimąsi pasirašė dr. Jonas Basanavičius, dr. Andrius Domaševičius, dr. Vladas Laumianskis, dr. Stasys Matulaitis, dr. Jurgis Šlapelis, dr. Antanas Vileišis.

1913 m. vasarą pagaliau pasirodė ilgai lauktas pirmasis lietuviškas medicinos mokslinis žurnalas „Medicina ir gamta“. „Šituo pradėdame leisti pirmą lietuvių kalba medicinos, veterinarijos, farmacijos ir gamtos mokslo laikraštį“ skiltyje „Nuo redakcijos“ rašė leidinio redaktorius-leidėjas dr. Stasys Matulaitis. „Naujas tai, dar neišbandytas kelias. Negalima atspėti, ar lengva ar sunku bus juo eiti. (...) Sujungėme į vieną laikraštį visas minėtas

šias mokslo šakas grynai praktišku atžvilgiu. Pavieniui nė viena tų grupių neįstengtų dar turėti savo laikraštį“ („Medicina ir gamta“. 1913, Nr. 1, p. 1.).

Leidinio organizatoriai numatė, kad darbas nebus lengvas, kad tokiam darbui reikia ir lėšų, ir pasišventimo. Redaktorius dr. Stasys Matulaitis antro numerio išangos žodyje rašė: „Pradėdami leisti pirmą lietuvių kalba medicinos-gamtos laikraštį, tikėjome, kad atrasime didesnio užsinteresavimo. Bet, rodos, skaudžiai apsirikome. (...) Du numeriu dar šiaip-taip išleidome, bet trečiam, jeigu bus toks atsišaukimas, negreit, turbūt, teks pasirodyti.“ Prisidėti prie leidinio buvo raginama „kas kuo gali, kas raštais, kas pinigais“ („Medicina ir gamta“. 1913, Nr. 2, p. 1.).

Stasys Matulaitis

(prie klausimo apie kraujo plūdimo sulaikymą iš motinėlos prie mįjomų)“ bei S. Matulaičio „Nuoma-

rio (epilepsijos) gydymas bromu“.

Antrojo numerio turinį užpildė dr. D. Bukanto straipsniai: „Prie gimdymo takų raptumų, skersąja pozicija gimdant, Prie kazuistikos šlapimo pūslės akmenų pas vaikus, Namų darbo „persartum“. Taip pat J. Bagdavičiaus „Iš medicinos terminologijos“, S. Matulaičio „Anatomijos, fiziologijos, patologijos bei chemijos lietuviška terminija“. „Aš noriu atkreipti jūsų atidžią į būtiną reikalą mums turėti tvirtai ir galutinai nustatytą terminologiją: anatomijos, fiziologijos, patologijos, chemijos ir kitų mokslo šakų, kiek jos surištos su medicina. (...) Kaip žemai dar stovi mūsų mokslo terminologija, vaizdžiausiai matyti iš to, kad neturime dar tvirtai nusta-

tyto pavadinimo elementarinės gamtos kūnų dalies, nuo kurios paprastai pradėdama gamtos mokslai“, – rašė straipsnio autorius.

Leidinio sumanytojai ir steigėjai manė, kad šis leidinys labiau apjungs išsibarsčiusias lietuvių gydytojų pajėgas. Deja, 1913 m. Lietuvių mokslo draugijos septintojo visuotinio susirinkimo metu įvykusio medikų, farmacininkų ir gamtininkų sekcijos posėdžio aktualiems veiklos klausimams aptarti protokolo įrašai patvirtina, kad trūko tiek jėgų, tiek finansų organizacijai išlaikyti. Buvo nutarta 1914 m. sušaukti Lietuvos medikų, farmacininkų ir gamtininkų suvažiavimą, kuriame būtų aptarti visiems rūpimi klausimai.

Karas ir suirutė dar keleriems metams nustūmė lietuvių gydytojų organizuotos veiklos vystymąsi ir tik Lietuvai atgavus nepriklausomybę, 1920 m. gegužės mėn. pasirodė pirmas žurnalo „Medicina“ numeris, kurio redakcijos žodyje buvo rašoma: „Tęsiame toliau dar prieš karą pradėjusios eiti 'Medicinos ir gamtos' darbą – tikrai žymiai pakitusiose aplinkybėse. (...) Kyla klausimas 'Ką mes duosime? Duosime tą, ką ir kiek Lietuvos medikai gali medicinoje duoti. Laikraštis bus vaizdas, ką mano ir daro mūsų gydytojai.'“ („Medicina“. 1920, Nr. 1, p.1.)

Mokslo istorikų šis nedidelės apimties leidinys pagrįstai yra laikomas pirmuoju lietuviškosios medicinos periodikos leidiniu. Tai pirmieji žingsniai link profesionalios mediciniškos spaudos lietuvių kalba.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užeiga, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Wonders of Nature, 726 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.: 708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų: 630-774-2136

Centrinio ofiso adresas.: 8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

KRIKIKO KĖDĖJE

„The 5 Browns“

Andrew Southam nuotr.

Vakaras virš debesų...

...Tokios buvo mano mintys, išėjus iš Martin teatro ketvirtadienio, rugsėjo 5-osios vakarą. Ravinia muzikos festivalio rengėjai ir šįsyk nenuvylė melomanų. Scenoje pasirodė fortepijoninis kvintetas „The 5 Browns“, kuriame – trys seserys ir du broliai: Ryan, Melody, Gregory, Deondra ir Desirae Brown. Penkios Utah šeimos atžalos baigė prestižinę Juilliard muzikos mokyklą. Jau 2002 m. jie sulaukė žiniasklaidos pripažinimo – pradžioje PEOPLE žurnalo, paskui OPRAH bei 60 MINUTES telelaidos. Skambindami duetu ar kvintetu, jie yra pasirodę pasaulinėse muzikos scenose su žinomiausiais orkestrais. Neapsakytai talentingi, spindintys jaunatve ir demonstruojantys preciziškumą kiekviename savo koncerte, Brown broliukai ir sesutės skina didingas pergalės. Istorija pasikartojo ir Martin teatre.

Retai kada (niekada?) scenoje pamatysi net penkis fortepijonus, o juolab skambančius vienu metu. Trys sesutės ir du broliukai iš visų vidinių gelmių malonino į Highland Parką suvažiavusius muzikos mylėtojus spalvinga muzikine gama – nuo Gershwin iki Balakirevo. Jau su pirmaisiais „Rhapsody in Blue“ akordais atlikėjai sugriovė tradicinį piano koncerto įvaizdį. Neįtikėtina, kaip penki pianistai sugebėjo išpešti tokias orkestrines spalvas iš 440 fortepijoninių raktų?

Koncerto viršūnė – Stravinskio „Pavasario apeigos“. Šiomet sukanka šimtas metų nuo kūrinio parašymo, tačiau jis ir toliau kelia susižavėjimą – kaip kažkada daliai klausytojų per premjerą Paryžiuje. „Silpnaširdžiai“ džiaugėsi, kad jaunieji atlikėjai nutarė kūrinį padalinti į dvi dalis – paskelbti pertrauką. Manau, daugelis to vakaro Martin teatro klausytojų tokiu sprendimu buvo patenkinti, nes Stravinskio kūrinys itin intensyvus.

Netrūko Ravinia padangėje ir „The 5 Browns“ atliekamų premjerų. Išskirtinu grojimu pasižymėjo jauniausias Brown šeimos narys Ryan, atlikęs Čikagoje gimusio kompozitoriaus Robert Muczynski „Toccata“ opus 15. Koncertas pasibaigė kvintetui skambinant itin sudėtingą Mily Balakirevo „Islamey / Fantasie orientale“. Jų atlikimas rodė tokį meistriškumą, kad jiems reikėtų skirti šešetą (nors tokio balo ir nėra penkiabalėje sistemoje). Belieka melomanams ir vėl nekantriai laukti „The 5 Browns“ atvykstant į „Vėjų miestą“.

Raimundas Marius Lapas

Tęsiasi vaikų piešinių konkursas, skirtas S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio 80-mečiui

Pavasarij LR Užsienio reikalų ministerija paskelbė vaikų piešinių konkursą „Darius ir Girėnas: lietuvių žygis per pasaulį“. Jame pakviesti dalyvauti 4–12 metų užsienio lietuvių vaikai.

Konkursu vaikai skatinami prisiminti šią Lietuvos valstybei reikšmingą sukaktį, suvokti ir kūryboje atspindėti S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlanto vandenyną svarbą, domėtis Lietuvos istorija ir jos mokyti.

**Prasidėjęs gegužės 1 d.,
konkursas tęsis iki š. m. lapkričio 30 d.**

Dalyvaukime!

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

REAL ESTATE

Perku arba išsinuomuoju žemę
Lietuvoje, tinkamą ūkininkauti.
Apmokėjimas per banką. Sandorį
galima atlikti Lietuvoje ir JAV.
Tel. +370-616-93194,
Rolandas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

ĮVAIRŪS

■ Vyras ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti. Legalūs dokumentai. **Tel. 630-670-0813.**

■ Moteris ieško vyresnių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba, geros rekomendacijos. **Tel. 773-329-9918.**

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti, išleisti atostogų. Nevairuoja. **Tel. 708-590-9176.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Galimi ilgesni pakeitimai. Patirtis, legalūs dokumentai, buitinė anglų kalba. **Tel. 630-452-6559.**

■ Norėčiau pirkti LEICA arba NIKON fotoaparatus. **Tel. 508-697-6602.**

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šeimoje. Geros rekomendacijos. **Tel. 630-863-1168.**

■ Vyras, turintis daugiametę slaugymo patirtį, ieško darbo su gyvenimu. **Tel. 773-691-3796.**

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

www.draugofondas.org

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME

„DRAUGĄ“!

„Draugą“ galite užsisakyti ir internetu:

www.draugas.org

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Universalus produktas – makaronai

Turbūt nėra vaikų, kurie nemėgtų makaronų. Mokslo metų laikotarpyje, makaronai vaikams puikiausias patiekalas priešpiečiams. Jų skonį galima pakeisti įvairiausiais priedais ir prieskoniais.

Padėka italams

Makaronai greitai pagaminami, tad galima spėti jų paruošti prieš išeinant į darbą, o ir grįžus vakarienės neteks ilgai laukti. Be to, vyresni vaikai neįmantrių patiekalų iš makaronų gali pasigaminti patys.

Už pačių makaronų ir jų patiekalų gausą šiandien turėtume būti dėkingi italams. Jų virtuvė be makaronų neįsivaizduojama. Žinoma, italai suvalgo daugiausia makaronų – vienam gyventojui per metus tenka 35–36 kilogramai.

Kokių jų būna?

Makaronų įvairovė parduotuvėse šiais laikais – didžiulė. Jie skiriasi ir dydžiu, ir išvaizda. Makaronų yra ir visiškai maži, panašesnių į ryžius nei į makaronus, ir didžiuliu vamdėliu, kurie įdaromi malta mėsa, varške ar daržovėmis ir kepami su padažu. Nuo makaronų dydžio priklauso ir tai, koks padažas parenkamas – kuo plonesni ir subtilesni makaronai, tuo švelnesnis ir skystesnis padažas.

Makaronai skiriasi ne tik forma bei dydžiu, bet ir sudėtimi. Vertingiausias ir sveikiausias laikomi makaronai, pagaminti iš rupių miltų, nes juose yra skaidulų. Tokie makaronai būna tamsesnės spalvos dėl to, kad yra praturtinami kviečių sėlenomis ir gemalais. Jie gerai virškinami ir netukina. Kaloringesni, bet gardesni yra tie makaronai, kurių gamybai naudojami kiaušiniai. Makaronai gali būti papildyti B grupės, A ir E, taip pat vitamais, kalciumu, karotenu.

Valgyti ar nevalgyti?

Kartais tenka išgirsti, esą makaronai kenkia figūrai. Tuo galima suabejoti. Riebalų turinčių produktų sąrašė makaronai atsiduria kone paskutinėje vietoje: 100 g makaronų yra tik 8 g riebalų. Tad jeigu kas nors teigia, kad priaugo svorio nuo makaronų, dėl to greičiausiai buvo kalti riebus padažas. Todėl norintiesiems suliesėti patartume rinktis daržovių padažus.

Be to, viską reikia valgyti su saiku. Labai yra svarbus ir maisto derinimas. Valgydami makaronų patiekalus, neužmirškite salotų. Įvairios žalios daržovės suskystina maistą, skrandyje atsiranda sulčių ir maistas geriau virškinamas, be to, kiekviena daržovė turi visokių vitaminų ir mineralų, kurie padeda sunaikinti riebalus.

Na, o pačiuose makaronuose tikrai nieko blogo nėra. Atvirkščiai, šiame produkte yra daugybė naudingų medžiagų: vitaminų, mineralų.

Kaip tinkamai viri?

Tik atrodo, kad makaronus išvirti labai paprasta. Makaronų, kaip ir kiekvieno patiekalo, gaminimas taip pat turi savų paslapčių. Net pačius geriausius makaronus galima sugadinti netinkamai juos išvirus.

Svarbiausia sąlyga – tinkama vandens, druskos ir makaronų proporcija. Išvirę makaronai labai brinksta – jų tūris padidėja net 2–3 kartus, todėl virti juos reikia dideliame puode. Jeigu vandens bus per mažai, virdami makaronai sulips. 100 g makaronų išvirti reikia 1 litro vandens.

Kai kurios šeimininkės į vandenį įpila truputį aliejaus, kad makaronai nesuliptų, tačiau italai mano, jog to daryti nereikia. Pasak jų, aliejus gali užkimšti makaronų poras, todėl į makaronus prasciau įsigers padažas.

Makaronų jokia būdu negalima pervirti – dėl to itin nukenčia jų skonis, be to, pervirti makaronai taip pat blogai sugeria padažą. Geriau tegul jie būna kiek kietesni. Kai sumaišysite su padažu, jie dar šiek tiek suminkštės.

Virimo laikas priklauso nuo makaronų rūšies ir dydžio. Dažniausiai verdama 7–15 minučių. Išvirtus makaronus reikia supilti į kiaurasamtį ir leisti vandeniui nutekėti, pamaišant mediniu šaukštu. Dažniausiai šeimininkės makaronus perka parduotuvėse, bet galima jų pasigaminti ir pačioms.

Naminiai makaronai

Reikės: 2 puodukų miltų, 2 kiaušinių, 3–4 šaukštų vandens, 3 šaukštų sviesto, druskos.

Miltus persijokite, suberkite ant lentos ar stalo, padarykite viduryje duobutę, ten įmuškite kiaušinius, įpilkite vandens, išmaišykite peiliu ir užminkykite kietą tešlą. Gerai išminkius padalinkite dalimis, jas plonai iškočiokite ir palikite, kad apdžiūtų. Vėliau pabarstykite miltais, susukite į ritinėlį, plonomis juostelėmis supjaustykite skersai ir paskleiskite ant lentos. Makaronus sudėkite į verdantį pasūdytą vandenį, išmaišykite, išvirkite, perpilkite į kiaurasamtį ir leiskite nuvarvėti. Sudėkite į dubenį ir apšlakstykite ištirpintu sviestu.

Spagetti su česnakinio padažu

Lengvai pagaminamas ir greitas patiekalas. Receptas pateikiamas 4 asmenims.

Reikės: 1 1/2 sv spagetti, 1/3 puodelio alyvų aliejaus, 2 skiltelių česnako, 1 mažos aitrriosios paprikos, 1 didelės saldžiosios paprikos, 1 ryšelio šviežių petražolių, druskos.

1. Į didelį puodą įpilkite 3 litrus vandens, įberkite vieną šaukštą rupios druskos, užvirinkite. Sudėkite spagetti ir pavirinkite ant smarkios ugnies.

2. Nulupkite ir smul-

kiai sukupokite česnakus, perpjovus pusiau išimkite sėklas ir pertvaras iš aitrriosios paprikos ir smulkiai sukupokite. Saldžiąją papriką išvalykite ir supjaustykite vienodais dailiais strypeliais.

3. Gilioje keptuvėje pakaitinkite dalį alyvų aliejaus, suberkite česnakus, paprikas ir 5–6 minutes pakepinkite, tik nesuskrudinkite. Nukelkite nuo ugnies. Nuplautas petražoles nusauskite, lapelius nuskabykite ir smulkiai sukupokite į papriką.

4. Paragaukite spagetti. Jie turi būti *al dente* (nekietai, bet ir nepervirę). Nukoškite, gerai nuvarvinkite, ir supilkite į pakaitintą dubenį, apšlakstykite keliais šaukštais aliejaus, kuo greitai išmaišykite, supilkite pagardą iš keptuvės ir tučtuojau patiekite – kol neatvės.

3. Sykiu paduokite dubenėlį sutarkuoto *parmesan* ar kitokio sūrio, ašotėlį šviežio alyvų aliejaus.

P. S. Romoje ant šio patiekalo dar užberama kelios saujos džiovintų, paskrudintų labai karštame aliejuje.

„Makaronų būgnas“ su brokoliais (4 asmenims)

1. Šis itališkas patiekalas vadinamas „makaronų būgnu“ (*timbalio di maccheroni*), nes jis gaminamas apvalioje gilioje keptuvėje, o paskui apvožiamas ant lėkštės – ir atrodo panašus į būgną. Jo pagrindas yra ilgi makaronai, dailiai įvynioti keptuvėje. Tarp jų – visokie priedai – kokių tik širdis geidžia. Taip pat prieskonių ir padažų.

2. 4 virto parūkyto kumpio griežinėliams nupjaustykite odeles ir labai smulkiai sukupokite. Sutarkuokite olandiško ar šveicariško sūrio (apie 1/2 puodelio) ir sumaišykite su kumpiu. Paruoškite apie 1 1/2 sv brokolių (nuplaukite, nusauskite, sulaužykite mažomis šakelėmis ir pavirkite apie 10 min. pasūdytame vandenyje). Ištirpinkite lazdele sviesto, užpilkite ant kumpio su sūriu, įberkite druskos, pipirų ir gerai išmaišykite.

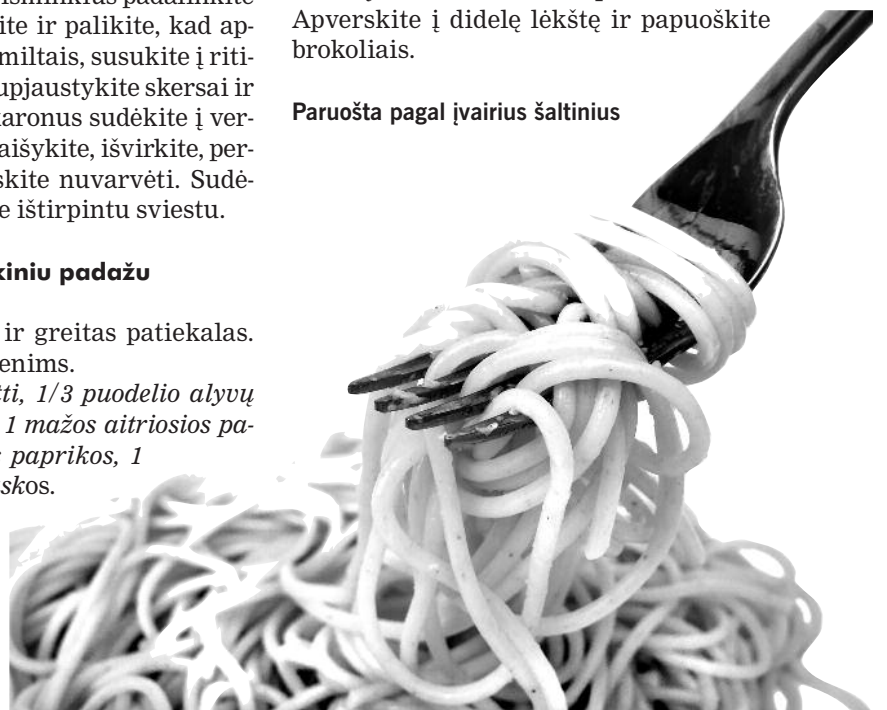
3. Gilioje puode užvirinkite 1 ltr. (4 puodelius) pieno arba vandens, pasūdykite. Sudėkite ir išvirkite makaronus. Nukoškite ir gerai nuvarvinkite. Įkaitinkite orkaitę iki 400 °F. Makaronus galima vynioti į atskirus mažesnius „būgnelius“, kiekvienam atskirai, – tokie iškepa greičiau.

4. Atskirkite 4 kiaušinių trynius ir suleiskite į dubenį su kumpiu ir sūriu. Gerai išmaišykite, sudėkite pusę brokolių. Vėl išmaišykite, tik šiukštu nesulaužykite brokolių. Kiaušinių baltymus gerai išplakite ir užpilkite ant virsaus.

5. Sviestu išteptoje keptuvėje dailiai vyniokite makaronus, šaukštu paskleiskite kumpio ir sūrio įdaro. Vėl makaronus ir vėl įdaro. Paskutinis sluoksnis – makaronų. Įstatykite į plačią kepimo skardą su vandeniu ir kepkite 45 minutes.

Apverskite į didelę lėkštę ir papuoškite brokoliais.

Paruošta pagal įvairius šaltinius

SVEIKATA

Aspirinas nėra nekaltas vaistas

GRAŽINA VASILIAUSKIENĖ

Milijonai žmonių vartoja aspirino (acetilsalicilo rūgšties) tabletes nuo įvairiausių negalavimų: galvos, sąnarių skausmo, peršalimo. Yra tokių, kurie ryja šias tabletes tiesiog profilaktiškai, kad pagerintų savo bendrą savijautą. „Tai gali turėti sunkių pasekmių“, – išpėja vokiečių profesorius Friedrich Hagenmüller gastroenterologas iš Hamburgo.

Aspirinas kaip nuskausmianti priemonė yra per silpnas. Aspirinas tinka ne nuo kiekvienos ligos ir ne kiekvienam pacientui, tačiau jis paplitęs, nes jį madinga vartoti. „Aspirinas kai kuriais atvejais būna puikus medikamentas, – pabrėžia profesorius. – Jis gali būti naudingas sergantiems širdies ir kraujagyslių ligomis, nes pasižymi kraujo krešėjimą stabdančiu poveikiu, ir gali apsaugoti nuo insulto. Tačiau gelbstintis nuo skausmo šis vaistas būna netinkamas pasirinkimas. Jo poveikis per silpnas. Deja, ir kiti vaistai nuo skausmo („Novalgin“, „Paracetamol“, „Ibuprofen“ ar „Diclofenac“) gali netikti konkrečiam žmogui ir turėti šalutinių poveikių. Dėl jų vartojimo visada reikia pasitarti su gydytoju.“

Nekalčiausio medikamento reputacija. Ypač pavojingu profesorius F. Hagenmüller laiko su gydytoju neaptartą ilgalaikį aspirino vartojimą dėl profilaktikos. „Daug kur aspirinas reklamuojamas su panacėjos aureole. Tai nedovanotina ir pavojinga“, – sako ekspertas.

Nuo pat jo atsiradimo aspirinas buvo šlovinamas kaip nekaltas vais-

tas. Toks požiūris, anot mokslininko, įsitvirtino žmonių galvose prieš kelis dešimtmečius ir tebėra nepakitęs iki šiol. Dažnai pacientai net nelaiko jo medikamentu ir geria, kada jiems šauna į galvą.

Aspirino vartojimas profilaktiškai be gydytojo rekomendacijos yra beprasmiškas. „Daug sveikų žmonių vartoja aspiriną profilaktiškai. Ir tai yra nesąmonė“, – sako profesorius. Acetilsalicilo rūgštis tinka ne kiekvienam ir gali sukelti šalutinių poveikių. Vienas jų – vidinės kraujosruvos iš skrandžio, dvylikapirštės ar storosios žarnos. Pasitaiko kraujavimų smegenyse ir galūnėse, padidėja sportinių traumų rizika, nes aspirinas stabdo kraujo krešėjimą.

Ypač fatališkas aspirino vartojimas gali būti tiems, kurie jau serga skrandžio ar žarnyno ligomis. Kad sustabdytų aspirino sukeltas vidines kraujosruvas, gydytojai dažnai būna priversti skubiai operuoti tokius pacientus. Vyresnio amžiaus pacientų kartais nepavyksta išgelbėti. Pasitaike mirties atvejų tik dėl „nekaltos“ tabletės.

Niekada nevartokite aspirino be būtinybės. Labai svarbu žinoti galimus aspirino šalutinius poveikius ir prieš vartojimą pasitarti su gydytoju. „Sergant kai kuriomis širdies ir kraujagyslių ligomis, tam tikromis vėžio formomis, kai gresia infarktas ar insultas, aspirinas gali būti naudingas. Taip pat pateisinamas trumpalaikis jo vartojimas susirgus gripu ar persišaldžius, tačiau be ypatingos priežasties niekada nereikėtų griebtis aspirino tabletes“, – pabrėžia ekspertas.

Alfa.lt

Jurgis Lukaitis, gyvenantis **Ames, IA**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 100 dol. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.

Patricia Kamarauskas, gyvenanti **Palos Heights, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 100 dol. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.

Laima M. Braune, gyvenanti **Oak Brook, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

A † A ROBERTAS MINGĖLA

Mirė 2013 m. rugsėjo 7 d. savo namuose, sulaukęs 89 metų.

Gimė Žemačių, Kalvarijoje
Atvyko į Ameriką 1950 m., gyveno Marquette Park, Chicago, IL.

Nuliūdę liko: duktė Rūta Scavo su vyru John, Jr., sūnus Robertas

V. Mingėla; duktė Rita E. Messlein; sūnus Romas A. Mingėla; anūakai Leslie ir John Scavo ir Tracey Newport; proanūkas Logan Newport; giminės Lietuvoje ir draugai Amerikoje.

A. a. Robertas buvo senelis a. a. Michelle Messlein.

Priklausė šauliams, Marquette Park Namų savininkų bendrijai, Pensininkų klubui, BALF'ui, Lietuvių Bendruomenei ir Venesuelos klubui.

Velionis bus pašarvotas ketvirtadienį, rugsėjo 12 d. nuo 3 val. p. p. iki 9 val. vak. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont ir penktadienį, rugsėjo 13 d. 11 val. ryto Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje (Marquette Park), kurioje 12 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a. a. Robertas bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti Lietuvos Dukterų draugijai arba Vaikų Viltis organizacijai.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime ir laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A VYTAUTAS VIKTORAS URBA, MD

Mirė 2013 m. rugsėjo 3 d.

Nuliūdę liko: žmona Aldona, sūnūs Aras su žmona Sandra ir Vytas su žmona Violetta, dvi seserys ir giminės Lietuvoje.

Laidotuvių apeigos vyks Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, rugsėjo 13 d. 9:30 val. ryto.

A. a. Vytautas bus palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Liūdinti šeima

„DRAUGO“ PRENUMERATOS VAJUS

Naujiems prenumeratoriams taikoma 20 proc. nuolaida – metinė laikraščio prenumerata kainuoja tik 120 dol.

Užsakykite „Draugą“ sau ir tiems, kurie jo dar neskaito. Nudžiuginkite jaunas šeimas, gimines, pažįstamus švenčių, gimtadienių ar kitomis progomis, padovanodami jiems laikraštį.

Čekius rašykite „Draugas“ ir siųskite adresu:

4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629.

„Draugą“ užsisakyti saugiai ir greitai galite ir internete – www.draugas.org („PayPal“ dešinėje pusėje „Sumokėti“)

Aldona Panka, gyvenanti **Oak Lawn, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdi padėka už paramą.

Marija A. Meškauskas, gyvenanti **Chicago, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 55 dol. Labai ačiū už paramą.

Joseph V. Dėdinas, gyvenantis **Woodland Hills, CA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Esame dėkingi už paramą.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Pranešame**, kad rugsėjo 3 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė a. a. Kristina Sodeikaitė-Trinka. Gyveno Petaluma, CA. Laidojimo apeigos Cicero, IL, spalio 5 d. Daugiau informacijos bus paskelbta vėliau.

■ **Rugsėjo 15 d. 11 val. r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio Lietuvių Katalikų misija** kviečia visas nepelno siekiančias organizacijas, kurioms rūpi savanoriškas darbas ir tarnystė, dalyvauti mūsų Bendruomenės Mišiose ir tarnysčių mugėje, kuri vyks PLC kiemelyje (14911 127th Street, Lemont, IL). Tai puiki proga pristatyti savo organizacijos veiklą (rodyti nuotraukas, plakatus, dalinti lankstinukus, teikti informaciją ir t. t.) bei pabendrauti su žmonėmis. Misija parūpins stalus. Taip pat prašome atsiųsti savo mėgstamą desertą, vaisių ar užkandį, o misija pasirūpins kitomis vaišėmis. Stalai bus paruošti sekmadienį ryte, tad atvykite jau 9 v. r., kad iki 10:30 v. r. pasiruošimo darbai būtų baigti. Stalai bus pažymėti organizacijų ir tarnysčių vardais. Būtina užsiregistruoti iš anksto el. paštu: matulaitismission@gmail.com arba matulaitismission@sbcglobal.net.

■ **Lietuvos Vyčių 82 kuopa (Gary, IN)** kviečia buvusius Gary Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčios parapijiečius ir apylinkės lietuvius į renginį, kuris vyks rugsėjo 22 d. VFW (Veterans of Foreign Wars) patalpose 6800 Hendricks, Merrillville, Indiana. Šv. Mišios bus atnašaujamos 1:30 p. Po Mišių – gegužinė. Apie dalyvavimą

prašome pranešti iš anksto tel. 219-884-222 (Joanna Rudzevičiūtė).

■ **Rugsėjo 22 d., sekmadienį, Jaunimo centro moterų klubas** pradeda naują sezoną ir po šv. Mišių visus kviečia į Jaunimo centro kavinę pasivašinti mielinais blynais. Savo apsilankymu paremsite lietuvišką kampelį – Jaunimo centrą.

■ **Rugsėjo 29 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Lietuvių dailės muziejuje PLC, Lemont – M. J. Šileikio ir Teofilio Petraičio parodos-konkurso „Toli nuo tėvynės“ atidarymas.** Darbus pateikti galima iki rugsėjo 22 d. Tel. pasiteirauti: 630-257-2034.

■ **Spalio 13 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. organizacija „Vaiko vartai į mokslą“** kviečia visus į tradicinius labdaros „Derliaus pietus“ Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Savo dalyvavimu paremsite organizacijos globojamus 11 dienos centrus ir globos namus, kuriuos lanko Lietuvos rizikos grupės šeimos. Vietas ir stalus užsakyti tel. 630-243-1089 (Rūta Šmulskštienė) arba el. paštu: r.l.smulkstys@sbcglobal.net, taip pat tel. 630-243-1228 (Rita Vencloviene) arba el. paštu: venclovas@comcast.net.

■ **Lapkričio 3 d., sekmadienį – Čikagos lietuvių moterų klubo 90 metų jubiliejinis pokylis** vyks Palos Country Club (135th & SW Hwy., Orland Park, IL). Pradžia – 1 val. p. p.

PAKVIETIMAS

Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą 80-mečio minėjimas

JAV LB Waukegan-Lake County apylinkė kviečia paminėti Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą 80-ųjų metų sukaktį, kuri bus švenčiama Chicago Executive Airport, Wheeling, IL.

Tuo laiku šis oro uostas buvo žinomas Pal-Waukee pavadinimu. Mūsų didvyrių istorija yra tampriai susieta su šiuo oro uostu: lakūnai ten dirbo, skraidė, iš ten pirkto lėktuvą, vėliau pavadintą „Lituanicos“ vardu.

Memorialinės lentos atidengimas vyks rugsėjo 19 d., 6:30 val. v. Signature Terminal oro uosto patalpose.

Šventėje dalyvaus LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas bei svečiai iš Lietuvos.

Apylinkės nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti atidengiant atminimo lentą bei priėmimo, kuris vyks viename iš privataus oro uosto angarų.

Kadangi oro uostas nedidelis ir dalyvių skaičius ribotas, norintys dalyvauti iškilmėse, kviečiami registruotis iš anksto tel. 847-949-1046 (dr. Palmira Janušonienė) arba pranešti el. paštu: dariusandgirenas@gmail.com

Organizacinis komitetas

BOSTON, MA

CELEBRATING WAGNER 200

WAGNER: RIENZI

A CONCERT PERFORMANCE MARKING THE DEBUT OF ODYSSEY OPERA

Richard Wagner Rienzi, der Letzte der Tribunen

Sunday, September 15 | 3:00
Jordan Hall | 30 Gainsborough St.

Acts I-II – 3:00-5:30 [break]
Acts III-V – 7:30-10:00

TICKETS

\$75-\$200 online at odysseyopera.org
\$50-\$200 at the Jordan Hall box office

Kristian Benedikt
Elisabete Matos
Margaret Jane Wray
Kristopher Irmiter
David Kravitz
Stephen Salters
Ethan Bremner
Robert Honeysucker
Kristen Watson
Frank Kelley

Odyssey Opera Orchestra and Chorus
Conductor, Gil Rose

617-585-1260 | odysseyopera.org | Gil Rose, Artistic and General Director

Gintarė Jautakaite

Rugsėjo 15 d., sekmadienį,
2 val. p. p.

Fontbonne Academy
930 Brook Road
Milton, MA 02186

Bilieto kaina – 20 dol.
Studentamas – 10 dol.

Rugsėjo 22 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. „Saulutė“ visus maloniai kviečia į Lietuvių Dailės muziejų (PLC-14911 127th St., Lemont, IL) į dr. Sigitos Lipovienės knygos „Aukštuolių ažuolai“, apie partizanų Katliorių šeimą, sutikimą. Programoje dalyvaus: Bronius Nainys, Leonas Maskaliūnas, Raminta Marhertienė, Asta Zimkienė, Laima Apanavičienė, dr. Sigita Lipovienė. Meninę programą atliks Audrė Budrytė-Nakienė, Dalia Polikaitytė-Lietuvninkienė, Daina Volodkaitė, Vidas Nevarauskas ir Šarūnas Daugirdas. Auka – 5 dol.

Spalio 27 d., sekmadienį, 1 val. p. p. kviečiame į popietę su DRAUGU

Willowbrook pokylių salėje.

Lietuviškų dainų programą atliks Povilas Strolia (pitaras gitara). Bilieto kaina – 60 dol., studentams – 40 dol. Pokylio bilietus prašome užsakyti DRAUGO administracijos tel. 773-585-9500.

Namams pirkti paskolas
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500